

ΙΛΙΞΟΣ

Αγάπη και ταπείνωση!
Ιερό ζεύγος!
Η μια υψώνει κι η
άλλη συγκρατεί όσους
υψώθηκαν,
και δεν τους αφήνει
να πέσουν.

*Κλίμαξ
Ιωάννου Σιναΐτου*

**Κυκλοφορούν
οι νέες εκδόσεις των έργων
της ιδρύτριας της Θ.Ε.**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

**Η Φωνή της Σιγής
Το Κλειδί της Θεοσοφίας
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό**

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία
και στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,
Τ.Τ. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή
Το Κλειδί της Θεοσοφίας.....16€
Η Φωνή της Σιγής8€
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό8€

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός: 4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email(περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email(Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Κρυσταλλία Ιωαννίδου, Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Έτος 49ον, Οκτώβριος – Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2005, Τεύχος 262

Το περιοδικό Ιλίσος εύχεται

στον αναγνώστη του

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΟ ΝΟΥ ΜΑΣ

ΑΓΑΠΗ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Γεώργιος Σιβρής: Η Ίδρυση μιας Στοάς.....	3
Έλενα Μπλαβάτσκυ: Η Πρωτοχρονιά	6
Έντουαρντ Συρέ: Η Γέννηση του Ιησού	11
Steve Wylér: Ο Συμβολισμός του Ήλιου	15
Γεώργιος Σιβρής: Η Επέτειος της Ίδρυσης της Θ.Ε.....	18
Χ. Σ. Όλκοττ: Η Ίδρυση της Θεοσοφικής Εταιρείας.....	23
Σρι Ραμ: Οι Συναθροίσεις μας	26
Ελένη Κατσάκη: Ανθρώπινοι Τύποι στον Μουράγιεφ	28
Μαίρη Ζωγράφου: Αστρικό Ταξίδι	36
Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης: Δημόκριτος, ο Γελαστός Φιλόσοφος	37
H. Jeanmaire: Ο Γιος της Σεμέλης	39
Αντώνιος Ανδριανόπουλος: Η Οδός προς την Αρετή	44
Πέτρος Βασιλειάδης: Ο Χώρος στον «Τίμαιο»	47
Έρικα Λέτσερις: Μαχάτμας και Ψευδό - γκουρού (Μέρος 3ον)....	51
N. Λ.: Γρηγορείτε	59

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalsociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά. Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη

On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalsociety.gr

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΙΑΣ ΣΤΟΑΣ

Γ. Σιβρής

(Ομιλία στα εγκαίνια της Στοάς «Υπατία», 16 Οκτωβρίου 2005)

Κάθε νέα Στοά που ιδρύεται στη Θεοσοφική Εταιρεία είναι ένα πνευματικό κύτταρο, και επομένως μία μικρή εστία φωτός. Έτσι θα πρέπει να βλέπουμε εμείς οι θεόσοφοι το ρόλο και το σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας κάθε θεοσοφικής Στοάς.

Όπως ορίζεται από την εσωτερική παράδοση, για να εκδηλωθεί το φως πρέπει να παραμερισθεί το σκότος, ή για να λάμψει η αλήθεια πρέπει να εξαλειφθεί η πλάνη. Θεωρητικά, η θέση αυτή κρίνεται λογική καθότι δεν μπορούν να συνυπάρξουν και τα δύο ταυτόχρονα (φως και σκότος). Στην πράξη όμως, από εσωτερικής πλευράς, η εξάλειψη της πλάνης είναι κάτι τελείως διαφορετικό, εξαιρετικά δύσκολο, σχεδόν ουτοπικό. Και τούτο διότι δημιουργός της πλάνης είναι ο ίδιος ο ανθρώπινος νους, ο οποίος στη «Φωνή της Σιγής» χαρακτηρίζεται ως «ο υπηρέτης των αισθήσεων και ο δημιουργός της πλάνης». Με αυτό το σκεπτικό, η εξαφάνιση της πλάνης ισοδυναμεί με την υπέρβαση του εαυτού μας. Το φως επομένως, το οποίο αναζητούμε με την έννοια της γνώσης δεν βρίσκεται στα βιβλία, που σημαίνει ότι δεν αποκτάται με τη μετάδοση γνώσεων. Ρήση του Ευαγγελίου λέει:

«Γνωρίστε την Αλήθεια και η Αλήθεια θα σας ελευθερώσει»

Και αλλού:

«Ιδού η Αλήθεια εντός υμών εστί».

Η Αλήθεια δηλαδή, σαν φως μάς ελευθερώνει από το σκότος

της πλάνης. Για να μπορέσουμε επομένως να μεταδώσουμε το φως, θα πρέπει αυτό να εκδηλωθεί πρώτα μέσα μας, να γίνουμε όπως είπε ο Διδάσκαλος Βούδας, **«Το φως του εαυτού μας»**.

Το έργο συνεπώς κάθε Στοάς, θα πρέπει να κατατείνει προς αυτή την κατεύθυνση. Να έχει δηλαδή σαν στόχο όχι τη συσσώρευση και τη μετάδοση γνώσεων, αλλά να αποβλέπει στην αφύπνιση της Νοημοσύνης, όπως έλεγε ο Κρισναμούρτι. Μια νοημοσύνη που είναι πέρα από τη διανόηση, πέρα από τη σκέψη. Μια νοημοσύνη που είναι αφ' εαυτής φως. Αυτό προϋποθέτει το άνοιγμα του Νοητού Ματιού, όπως δίδασκε η φιλόσοφος Υπατία. Και για να το επιτύχουμε αυτό, υπάρχει ένας μόνο τρόπος. Η θυσία του χωριστού εαυτού μας. Με την έννοια αυτή, η διαδικασία δεν είναι προσθετική αλλά αφαιρετική. Αυτός είναι ένας δρόμος σκληρός και ανηφορικός, γεμάτος εμπόδια, και αν κρίνω από την ονομασία της νέας Στοάς, αυτή θα πρέπει να είναι και η επιδίωξη των ιδρυτών της. Διότι η φιλόσοφος Υπατία υπήρξε ένα φωτεινό παράδειγμα αυτοθυσίας.

Στην πρόσκληση που μας έχει διανεμηθεί αναφέρονται τα εξής:

«Κάθε άνθρωπος καλείται να ζήσει μια ζωή αφιερωμένη στην ιεροσύνη που κρύβεται μέσα μας». Η Υπατία παραμένει ένα θεοφανές φως μέσα στο σκοτεινό λαβύρινθο της ανθρώπινης οδύσσειας. Είναι ένας λαβύρινθος που παρομοιάζεται με το σκοτεινό σπήλαιο του Πλάτωνος, από το οποίο θα πρέπει να εξέλθουμε για να αντικρίσουμε το απαστράπττον φως της Αλήθειας. Διαφορετικά, ό,τι και να πούμε, ό,τι και αν κάνουμε θα κινείται μέσα στα πλαίσια του σκότους, και ο νους μας θα περιστρέφεται μεταξύ των σκιών και των ειδώλων. Η ιεροσύνη περί της οποίας μιλά η Υπατία, δεν είναι παρά το «εν υμίν φως» που διαλύει το σκότος.

Η Άννη Μπέζαντ έλεγε: **«Ο καλύτερος τρόπος να διαδώσουμε τη Θεοσοφία είναι να ζούμε τη Θεοσοφία»**.

Και αυτό σημαίνει θυσία και προσφορά, μια προσφορά χωρίς προσωπικά ελατήρια, χωρίς την προβολή καμίας αυθεντίας, είτε εξωτερικής είτε εσωτερικής, που δεν αποβλέπει σε ατομικό όφελος και σε ανταμοιβή. Με άλλους λόγους, μία προσφορά στην οποία το «εγώ» απουσιάζει. Λόγια του Κρίσνα στην Μπαγκαβάτ Γκιτά, αναφέρουν τα εξής:

«Εργάσου με αυταπάρηση, χωρίς προσκόλληση, χωρίς να ενδιαφέρεσαι για τους καρπούς των έργων σου».

Αυτός άλλωστε, είναι και ο μόνος τρόπος για να υπάρξει αρμονική συνεργασία και συνύπαρξη μεταξύ των μελών μιας Στοάς. Μπορεί αυτό να ηχεί δυσάρεστα στην υλική προσωπικότητα η οποία επιδιώκει πάντοτε την ανταμοιβή των πράξεών της, και την αναγνώριση. Εάν όμως το δούμε κάπως διαφορετικά, όχι υπό το πρίσμα της λογικής της προσωπικότητας, θα διαπιστώσουμε ότι εκείνος που ωφελείται πρώτος από αυτό το είδος της προσφοράς, είναι ο «θυσιαζόμενος». Διότι η θυσία στην οποία υποβάλλεται, είναι μία πράξη λυτρωτική, είναι μία απελευθέρωση από τον «κακό» εαυτό του, από την οντότητα εκείνη που προβάλλει διαρκώς απαιτήσεις και που προκαλεί όλα τα προβλήματα στη ζωή των ανθρώπων. Ως εκ τούτου, το παράδειγμα είναι ο καλύτερος τρόπος διδασκαλίας. Γι' αυτό και ο Επίκτητος λέγει ότι:

«Το πρώτο και αναγκαιότερο στοιχείο της φιλοσοφίας είναι να θέτεις σε πράξη τα παραγγέλματα». Που σημαίνει ότι τα λόγια πρέπει να συμβαδίζουν με τα έργα. *«Όπου ο λόγος είναι η πράξη, αυτό είναι ακεραιότητα»*, όπως έλεγε και ο Κρισναμούρτι.

Στα 37 χρόνια που βρίσκομαι στη Θεοσοφική Εταιρεία, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το μεγαλύτερο όφελος που προκύπτει από την αδελφική συνύπαρξη στο χώρο αυτό, είναι η ανάγκη να διορθώνουμε συνεχώς τα ελαττώματα και τις ατέλειες του εαυτού μας, να γινόμαστε δηλαδή καλύτεροι εαυτών. Και με τα λόγια αυτά καλωσορίζω τη νέα Στοά «Υπατία», και εύχομαι στην πρόεδρο και τους συνεργάτες της κάθε πρόοδο στο δύσκολο έργο τους. Θα πρέπει να γνωρίζουν ότι αναλαμβάνουν μία μεγάλη ευθύνη έναντι των μελών αλλά και της Θεοσοφικής Εταιρείας εν γένει, να προάγουν το θεοσοφικό έργο και να προβάλλουν με τον καλύτερο τρόπο τα θεοσοφικά ιδεώδη.

Η Θεοσοφία δεν έχει δικό της δόγμα, δεν έχει καμία ετικέτα. Οι αρχές της και η διδασκαλία της μπορούν να αναζητηθούν σ' όλες τις θρησκείες, σ' όλες τις φιλοσοφίες, σ' όλες τις παραδόσεις. Και όπως έλεγε η Έλενα Πέτροβνα Μπλαβάτσκι, στο «Κλειδί της Θεοσοφίας»:

«Η Θεοσοφία δεν είναι θρησκεία. Είναι η πεμπτουσία από όλες τις θρησκείες, από την απόλυτη αλήθεια, που μια σταγόνας της βρίσκεται μέσα σε κάθε θρησκευτική πίστη».

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

(Αποσπάσματα από άρθρο στο περιοδικό *Lucifer*, Ιανουάριος 1890)
(Μετάφραση, Ιφιγένεια Κασταμονίτη)

«Το πέπλο που καλύπτει το πρόσωπο του μέλλοντος, έχει υφανθεί από τα χέρια του Ελέους»

Bulwer Lytton

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ!

Νομίζουμε ότι είναι αρκετό να εκφράσουμε αυτή την ευχή προς τους συνανθρώπους μας, και φυσικά όλοι περιμένουν να την ακούσουν. Εντούτοις, ακόμη και όταν βγαίνει μέσα από την καρδιά μας όχι τυπικά αλλά ουσιαστικά, δεν είναι σίγουρο ότι όλοι οι άνθρωποι ή έστω μερικοί από τους ανθρώπους αντιλαμβάνονται τη σημασία της.

Σύμφωνα με την θεοσοφική πεποίθησή μας, κάθε άνθρωπος είναι προικισμένος – έστω και ελάχιστα – με την ικανότητα του προσωπικού μαγνητισμού, που όταν ενισχύεται από μια ειλικρινή και κυρίως, μια ισχυρή και αδάμαστη θέληση, τότε γίνεται το πλέον αποτελεσματικό εργαλείο που έχει τοποθετήσει η Φύση στα χέρια του, είτε για καλό είτε για κακό. Ας χρησιμοποιήσουμε λοιπόν ευεργετικά όλοι εμείς οι θεόσοφοι αυτό το δώρο της Φύσης, και ας στείλουμε ένθερμες ευχές για Καλή Χρονιά και καλή τύχη σε κάθε πλάσμα υπό τον ήλιο, δίχως να εξαιρέσουμε τους ακούραστους αντιπάλους μας και τους ανταγωνιστές μας. Ας προσπαθήσουμε να νοιώσουμε μέσα μας καλοσύνη, και να συγχωρέσουμε τους εχθρούς μας και όσους μας κατηγορούν, και ας μην επιτρέψουμε στον εαυτό μας να στείλει ούτε μία «υποσυνειδητή κακή σκέψη» αντί για αγαθή ευχή και ευλογία προς όλους ανεξαίρετως.

Όλοι οι χριστιανοί – κυρίως της Ευρωπαϊκής ηπείρου – γιορτάζουν την Πρωτοχρονιά με ιδιαίτερη λαμπρότητα. Αυτή η ημέρα είναι το Ντεβαχάν (Παράδεισος) των παιδιών και των οικιακών βοηθών, και σε κάθε σπίτι όλοι πρέπει να είναι χαρούμενοι. Από τους βασιλείς και τους άρχοντες έως το υπηρετικό προσωπικό. Φυσικά, η γιορτή αυτή είναι καθαρά παγανιστική όπως είναι όλες οι θρησκευτικές γιορτές μας άλλωστε, αν και υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις. Οι παλιές καλές παγανιστικές συνήθειες δεν έχουν πεθάνει, ούτε ακόμη και στην Προτεσταντική Εκκλησία, παρότι εδώ η πρωτοχρονιά δεν θεωρείται πλέον ως μια ιερή ημέρα, προς μεγάλη απογοήτευση των πιστών του Προτεσταντισμού. Οι άνθρωποι παντού ανταλλάσσουν τα δώρα, που στην αρχαία Ρώμη ονομαζόταν *strenoe*, και ακόμη χαιρετούν αλλήλους για καλή τύχη με τα ίδια λόγια.

Είναι γεγονός ότι οι μάγιστροι και οι ιερείς δεν θυσιάζουν σήμερα πλέον λευκούς κύκνους στον Δία, ούτε νεαρούς ταύρους στον Ιανό. Αλλά όλοι, σε ανάμνηση αυτών των θυσιών, μαγειρεύουν βοδινό κρέας και γαλοπούλες για το Χριστουγεννιάτικο και το Πρωτοχρονιάτικο τραπέζι. Οι αποξηραμένοι χουρμάδες, τα δαμάσκηνα και τα σύκα που κάποτε μοίραζαν οι Άρχοντες στους ανθρώπους καθώς πήγαιναν στο Καπιτώλιο τις ημέρες εκείνες, τώρα μοιράζονται από τους γονείς στα παιδιά, κάτω από το χριστουγεννιάτικο δένδρο. Ωστόσο, αν ο σύγχρονος Καλιγούλας δεν συγκεντρώνει σωρούς χάλκινων νομισμάτων με την κεφαλή του Ιανού στην μια πλευρά τους, είναι γιατί τα βασιλικά χέρια σήμερα δεν αγγίζουν τον χαλκό, και τα σύγχρονα νομίσματα έχουν το έμβλημα της δικής του βασιλικής εξουσίας στη μια πλευρά τους. Ούτε προσφέρει δώρα (*strenoe*) σήμερα η Εξουσία στους πολίτες, γιατί τα έχει διώξει μακριά από την Αγγλία εδώ και πολλά χρόνια. Αντιθέτως, συλλέγει δώρα από τους πολίτες της. Στο έργο του «Curiosities of Literature», ο D'Israeli μάς μιλά για τις 3000 βραδινές τουαλέτες που βρέθηκαν στις ντουλάπες της Βασίλισσας Μπες⁽¹⁾ μετά το θάνατό της. Ήταν το προϊόν του Πρωτοχρονιάτικου φόρου που επέβαλε στους υπηκόους της, τόσο τους Ευγενείς

(1) Ελισάβετ Α' της Αγγλίας. 16ος αιώνας. (ΙΛΙΣΟΣ.)

όσο και τους ζητιάνους.

Ακριβώς όπως στην αρχαία Ρώμη, η επιτυχία που έστεφε κάθε υπόθεση που διεκπεραιωνόταν στη διάρκεια της πρωτοχρονιάτικης ημέρας θεωρούνταν καλός οiwνός για όλη τη χρονιά, κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχει σήμερα μια παρόμοια πίστη στα περισσότερα χριστιανικά έθνη. Αλλά γιατί θεωρείται ως χριστιανική αυτή η πίστη; Οφείλεται στο ότι το ιερό φυτό γκυ (μελάς) χρησιμοποιείται τώρα πλέον κατά την ημέρα των Χριστουγέννων και όχι της Πρωτοχρονιάς. Η κοπή των κλαδιών αυτού του φυτού από την Ιερή Δρυ κατά την ημέρα της Πρωτοχρονιάς, είναι τελετουργικό κατάλοιπο της Δρυϊδικής λατρείας της παγανιστικής Βρετανίας. Και η σημερινή χριστιανική Βρετανία βέβαια, έχει παγανιστικά έθιμα όπως είχε πάντοτε.

Υπάρχουν όμως και άλλοι λόγοι για τους οποίους πρέπει να θεωρείται σήμερα η Πρωτοχρονιά ως ιερή ημέρα, όπως θεωρείται η ημέρα των Χριστουγέννων. Η πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου, δηλαδή η όγδοη ημέρα μετά τα Χριστούγεννα, σύμφωνα με την εκκλησιαστική ιστορία είναι η ημέρα της περιτομής του Ιησού, ενώ έξη ημέρες μετά είναι τα Θεοφάνειά (Επιφάνεια) του. Και είναι αδιαμφισβήτητο και παγκοσμίως γνωστό το γεγονός ότι, πολύ καιρό πριν την περιτομή του Ιησού ή τη γέννησή του, ή τον ερχομό των τριών Ζωροαστρών Μάγων, η πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου ήταν η πρωτοχρονιά των Ρωμαίων, που την γιόρταζαν τότε όπως γιορτάζεται και σήμερα.

Ο Χριστιανισμός βασίστηκε στα Εβραϊκά κείμενα και στην παράδοση χρονολογία τους, αλλά δεν είναι εύκολο να καταλάβουμε για ποιο λόγο θεωρήθηκε ακατάλληλη η Εβραϊκή πρωτοχρονιά, και προτιμήθηκε η παγανιστική. Γιατί εφόσον το πρώτο κεφάλαιο της Γένεσης, που περιλαμβάνεται στα κείμενα όλων των χριστιανικών κρατών, αναφέρει τη χρονολογία 4004π. Χ., η αλληλουχία και μόνο των γεγονότων που ακολούθησαν και περιγράφονται σ' αυτό το κείμενο (Γένεση), λογικά θα έπρεπε να οδηγήσει στην προτίμηση των ημερομηνιών των Ταλμουδικών κειμένων, και όχι των παγανιστικών γιορτών. Μόνο εμείς οι θεόσοφοι, που μας αποκαλούν «παθιασμένους με τον αριθμό επτά», θα προτιμούσαμε μια διαφορετική ημερομηνία για την ημέρα κάθε νέου χρόνου. Διότι, όπως ο αυτοκρά-

τωρ Ιουλιανός που τον αποκαλούν Παραβάτη, διατηρούμε δυνατή την αγάπη μας για τους λαμπερούς, ποιητικούς Ολύμπιους θεούς.

Στην αρχαία Ρώμη, η πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου ήταν βέβαια περισσότερο αφιερωμένη στον Ιανό, παρά στη θεά Ήρα (Juno). Αλλά και η λέξη Janua που σημαίνει «η πύλη που ανοίγει το έτος», θεωρείται ως μια άλλη καλή εξήγηση για την προτίμηση αυτής της ημέρας από τους Ρωμαίους. Η τρίτη ημέρα του Ιανουαρίου ήταν αφιερωμένη στη θεά Αθηνά (Minerva) τη θεά της Σοφίας, και στην Ίσιδα ή «εκείνη που δίνει τη ζωή», που ήταν την εποχή εκείνη η Δέσποινα της αρχαίας πόλης Lutetia⁽²⁾. Αλλά αργότερα η μητέρα Ίσις έγινε θύμα του ρωμαίο-χριστιανικού κράτους, όπως και η ιερή της πόλη. Και οι δύο άλλαξαν όνομα στο Ιουλιανό ημερολόγιο που ο παγανιστής Ιούλιος Καίσαρας χρησιμοποιούσε μέχρι τον 13ο αιώνα μ.Χ. Η Ίσις μετονομάστηκε σε Σαιν Ζενεβιέβ, έγινε μάρτυρας και αγία της χριστιανικής εκκλησίας, και η πόλη της μετονομάστηκε σε Lutetia Parisiorum, ή Παρίσι. Διατήρησε ως προστάτιδά της τη Δέσποινα της αρχαιότητας αλλά με ένα ψεύτικο όνομα και μια ψεύτικη μορφή.⁽³⁾

Οι θεόσοφοι λοιπόν, ιδιαίτερα οι εσωτεριστές, θα διάλεγαν την τέταρτη ημέρα του Ιανουαρίου ως Πρωτοχρονιά. Αστρολογικά, ο Ιανουάριος βρίσκεται στο ζώδιο του Αιγόκερω, του μυστηριώδους Μάκαρα των Μυστικών του Ινδουισμού⁽⁴⁾ ή των θείων «Κουμάρας», που λέγεται ότι ενσαρκώθηκαν κατά τη διάρκεια του δέκατου ζωδίου του ζωδιακού κύκλου. Επί πολλούς αιώνες η τέταρτη ημέρα του Ιανουαρίου ήταν αφιερωμένη στο θεό Ερμή, τον Βούδα και τον Θωθ. Έτσι όλα συντελούν ώστε να γίνει ημέρα ιερή και γιορτινή για όλους εκείνους που μελετούν την Αρχαία Σοφία. Την

(2) Πόλη που πιθανόν ιδρύθηκε από τους Γαλάτες στην αριστερή όχθη του ποταμού Σηκουάνα, πάνω σ' ένα ύψωμα, το ύψωμα της Ίσιδος που σήμερα αποκαλείται ύψωμα της Σαιν Ζενεβιέβ. (ΙΛΙΣΟΣ).

(3) Εορτάζεται ακόμη σήμερα ως Δέσποινα της Lutetia, και έτσι η μητέρα Ίσις απολαμβάνει τιμές και λατρείες σε όλες τις εκκλησίες του Παρισιού. (ΙΛΙΣΟΣ).

(4) Ο όρος σχετίζεται και με τους Μάκαρους ή Μακάριους θεούς της αρχαιοελληνικής θρησκείας (ΙΛΙΣΟΣ).

ημέρα αυτή (4 Ιανουαρίου) η Καθολική εκκλησία γιορτάζει τον Άγιο Μερκούριο. Κατά τον ίδιο τρόπο, την ένατη ημέρα του Ιανουαρίου γιορταζόταν ο Ανίκητος Ήλιος (Sol Invictus), που η Καθολική Εκκλησία γιορτάζει ως Άγιο Νικάνορα (από την ελληνική λέξη «νικάν») στις 10 Ιανουαρίου. Είτε λοιπόν ονομάζεται Βούδας – Budhi ή Budh ή Φως – από τους Άριους Ινδούς, είτε Μερκούριος ο γιος της Εκάτης από τους αρχαίους Ρωμαίους, είτε Ερμής θεός (λευκός) και καταχθόνιος (μαύρος) από τους αρχαίους Έλληνες, ή Θωθ από τους αρχαίους Αιγύπτιους, η ημέρα του (4 Ιανουαρίου) μάς φαίνεται ως η καταλληλότερη ημέρα της Πρωτοχρονιάς, αντί για την πρώτη ημέρα του ίδιου μήνα, δηλαδή την ημέρα του Ιανού, του διπλοπρόσωπου θεού του χρόνου.

Η πρώτη Ιανουαρίου βέβαια, έχει επιλεγεί και ονομάστηκε ορθά ως Πρωτοχρονιά απ' όλους τους πολιτικούς και τους ομορτονιστές του κόσμου, που γιορτάζουν τότε την πρώτη ημέρα του νέου χρόνου, θεωρώντας την ως την ευνοϊκότερη για τους σκοπούς τους. Αλλά ούτε τα δύο πρόσωπα του Ιανού ούτε ακόμη και τα τέσσερα κεφάλια του – με τα οποία συχνά απεικονίζεται – και τα οκτώ μάτια τους, μπορούν να διαπεράσουν το πέπλο του καρμικού μυστηρίου που τυλίγει κάθε Νέο Χρόνο, και διαποτίζει την καινούργια χρονιά από την ώρα του ξεκινήματός της.

Τι φέρνει στον κόσμο κάθε νέος χρόνος;

Ο Janitor, ο κλειδοκράτορας που κρατάει τα κλειδιά του Ουρανού, έγινε ο Άγιος Πέτρος σήμερα, και μόνο εκείνος ίσως γνωρίζει.

«Μόνο όταν θα έχει ξεκλειδώσει μία – μία όλες τις 365 ημέρες σου καινούργιε χρόνε, όλα τα μυστικά δωμάτιά σου που κρατούν τα μελλοντικά γεγονότα, τότε ω μυστήριε ξένε, θα μπορέσουν να αποφασίσουν τα έθνη του κόσμου αν ήσουν ένας Ευτυχισμένος ή ένας φαύλος χρόνος!»

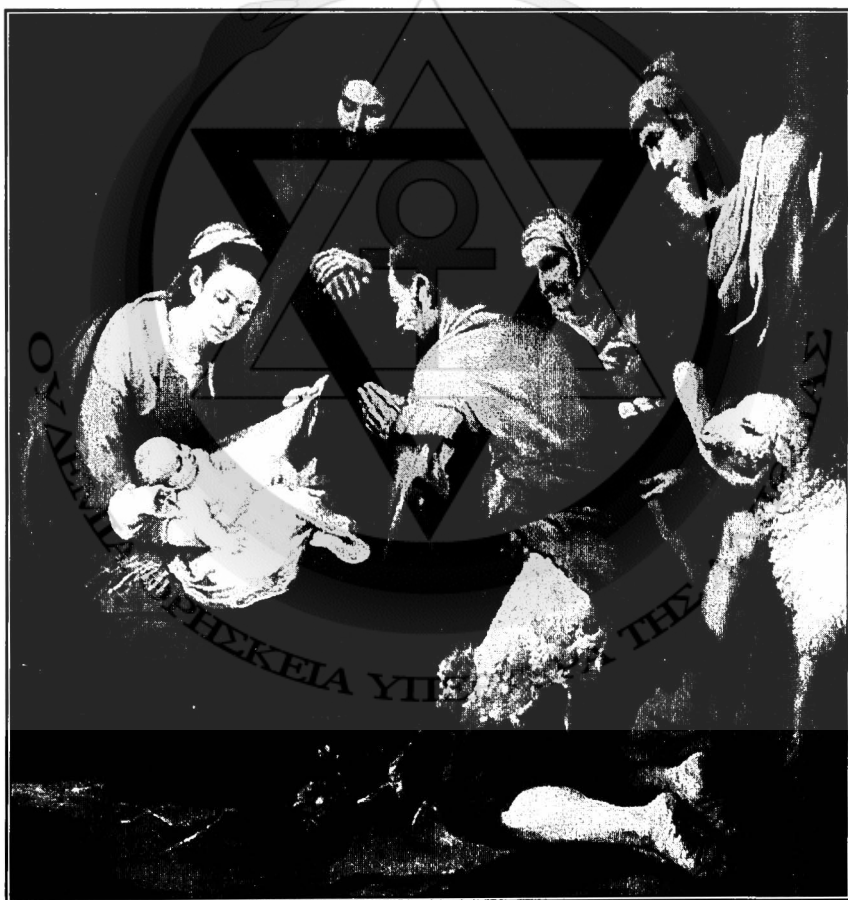
Εν τω μεταξύ, ας πιστεύει κάθε έθνος και κάθε αναγνώστης στο δικό του θεό, κι ας περιμένει μήπως τού δείξει τα Μελλούμενα. Αλλά εμείς πιστεύουμε ότι γνωρίζουμε μόνο εκείνο το πρόσωπο του Ιανού που ονομάζεται Παρελθόν. Διότι μπορεί ο ίδιος ο Ιανός να γνωρίζει το μέλλον; Ή μήπως δεν μπορεί;

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Έντουαρντ Συρέ

(Αποσπάσματα)

«Και γέννησε τον υιό της τον πρωτότοκο, και τον τύλιξε με σπάργανα και τον έβαλε να πλαγιάσει μέσα στη φάτνη, διότι δεν υπήρχε τόπος στο πανδοχείο όπου είχαν καταλύσει. Στην ίδια περιοχή υπήρχαν βοσκοί που έμεναν έξω στους αγρούς και φύλαγαν βάρδια τη νύκτα για το ποίμνιό τους. Και τους παρουσιάστηκε άγγελος του Κυρίου, και λάμψη θεϊκή έλαμψε γύρω τους και τους κατέλαβε μεγάλος φόβος. Και είπε ο άγγελος: 'Μη φοβάστε, διότι σας φέρνω νέα που θα προξενήσουν μεγάλη χαρά σ' όλο το λαό. Γεννήθηκε σήμερα στην πόλη του Δαβίδ για σας Σωτήρ, ο οποίος είναι Χριστός ο Κύριος. Και τούτο θα σας χρησιμεύσει ως σημάδι: θα βρείτε βρέφος τυλιγμένο στα σπάργανα σε φάτνη'....»

(Λουκάς, 2, 7 – 13)

Μια αόριστη προσμονή πλανιόταν πάνω από τους λαούς. Μέσα στα μεγάλα της δεινά, ολόκληρη η ανθρωπότητα προαισθανόταν ένα σωτήρα. Επί οκτώ αιώνες πάνω από τις εθνικές έριδες και τα εθνικά δεινά, ο βροντερός λόγος των προφητών έκανε να πλανιέται η ιδέα ενός Μεσσία, άλλοτε ως τρομερού εκδικητή και άλλοτε ως αγγέλου τού ελέους. Αν οι προφήτες τον είχαν δει ως δίκαιο, ως μάρτυρα ή ως πραγματικό γιο του Θεού, ο λαός τον φανταζόταν σαν τον Δαβίδ ή τον Σολομώντα. Όπως όμως και αν ήταν ο αναγεννητής της δόξας του Ισραήλ, όλος ο κόσμος πίστευε σ' αυτόν, τον περίμενε, τον καλούσε. Τόση ήταν η δύναμη της προφητικής δράσης.

Από πολλούς αιώνες οι μυθολογίες ονειρευόταν ένα θείο βρέφος, οι ναοί μίλαγαν γι' αυτό στα Μυστήρια, οι αστρολόγοι υπολόγιζαν πότε θα ερχόταν, και οι σίβυλλες στις εκστάσεις τους απάγγελναν την πτώση των εθνικών θεών. Οι Μύστες είχαν αναγγείλει πως θα ερχόταν μια ημέρα που ο κόσμος θα κυβερνιόταν από έναν από αυτούς, από ένα Γιο του Θεού. Αυτό ήταν το εσωτερικό νόημα του ωραίου θρύλου των Μάγων βασιλέων, που έφθασαν από τα βάθη της Ανατολής για να προσκυνήσουν το θείο βρέφος. Η γη περίμενε ένα πνευματικό βασιλιά που θα τον καταλάβαιναν οι μικροί, οι ταπεινοί και οι πιστοί. Και κάτω από τη σκιά του θρόνου του Καίσαρα Αύγουστου, ο Βιργίλιος αναγγέλλει την καινούργια εποχή κι ονειρεύεται το θαυμαστό παιδί:

Ultima Cumoei Venit Jam Carminis Aetas.....

-- «*Ἦρθε το πλήρωμα του χρόνου που προείπε η Σίβυλλα Η μεγάλη τάξη των αιώνων που τέλειωσαν, ξαναρχίζει. Ξαναγυρίζει κιόλας η Παρθένος και μαζί της η βασιλεία του Κρόνου. Απ' τα ύψη των ουρανών κατεβαίνει μια καινούργια φυλή. Το τέκνο αυτό, που η γέννησή του θα σαρώσει τον σιδηρούν αιώνα και θα ξαναφέρει τον χρυσό αιώνα σ' ολόκληρο τον κόσμο, δέξον το, προστάτεψέ το αγνή Λουκίνα. Τώρα βασιλεύει ο αδελφός σου ο Απόλλων.*

-- «*Κοίτα τον αναστατωμένο κόσμο που κλυδωνίζεται στον άξονά του. Κοίτα τη γη, την απεραντοσύνη των θαλασσών, τον ουρανό και το βαθύ του θόλο, ολόκληρη τη φύση που σκιρτούν με την ελπίδα της εποχής που έρχεται!...»*

(Βιργίλιος, Εκλογή IV)

Πού θα γεννιόταν αυτό το παιδί;

Από ποιο θείο κόσμο θα ερχόταν αυτή η ψυχή;

Με ποια θαυμαστή αγνότητα, με ποια υπεράνθρωπη ενέργεια θα θυμόταν τον Ουρανό που εγκατέλειψε;

Με ποια γιγάντια προσπάθεια θα μπορούσε να ξεπηδήσει από τα βάθη της γήινης συνειδησίς του, ν' ανυψωθεί και να παρασύρει μαζί του την ανθρωπότητα;

Κανείς δεν θα μπορούσε να το πει, κι όλοι το περίμεναν.

Ο Γιεχουσού, που ονομάζουμε Ιησού από το εξελληνισμένο όνομά του, κατά πάσα πιθανότητα γεννήθηκε στη Ναζαρέτ. Η παράδοση ότι γεννήθηκε στη Βηθλεέμ, φαίνεται ότι ανήκει στην ομάδα των μεταγενέστερων θρύλων για την άγια οικογένεια και την παιδική ηλικία του Ιησού. Ήταν γιος της Μύριαμ που ονομάζουμε Μαρία, γυναίκας του ξυλουργού Ιωσήφ και κόρη μιας οικογένειας της Γαλιλαίας ευγενικής καταγωγής, μνημένης στους Εσσαίους. Ο θρύλος έχει περιβάλλει τη γέννησή του με ένα σωρό θαύματα. Αν ο θρύλος περιέχει πολλές προλήψεις, καμιά φορά όμως κρύβει και ψυχικές αλήθειες ελάχιστα γνωστές, γιατί βρίσκονται πάνω από τα όρια της κοινής αντίληψης. Από τη θρυλική ιστορία της Μαρίας φαίνεται να ξεχωρίζει ένα ιστορικό γεγονός. Δηλαδή ότι ο Ιησούς ήταν ένα παιδί ταγμένο σε μια προφητική αποστολή σύμφωνα με την επιθυμία της μητέρας του, πριν ακόμη από τη γέννησή του. Το ίδιο αναφέρεται για πολλούς ήρωες και προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Αυτά τα παιδιά, τα ταγμένα στο Θεό από την μητέρα

τους, λεγόταν Ναζωραίοι.

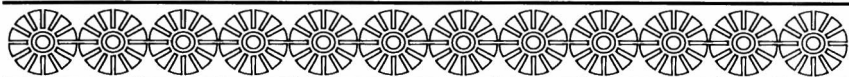
Φαίνεται πως στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες θεωρούσαν ως πατέρα του Ιησού τον Ιωσήφ. Ο Ματθαίος μάλιστα, μάς δίνει το γενεαλογικό δένδρο του Ιωσήφ για να μας αποδείξει ότι ο Ιησούς καταγόταν από τον Δαβίδ. Αργότερα ο θρύλος με την τάση του να αποδείξει την υπερφυσική καταγωγή του Χριστού, ύφανε το χρυσό και γαλανό της πέπλο. Δηλαδή την ιστορία του Ιωσήφ και της Μαρίας, τον Ευαγγελισμό και την παιδική ηλικία της Μαρίας στο ναό. Αν προσπαθήσουμε να εμβαθύνουμε στο εσωτερικό νόημα του χριστιανικού θρύλου, θα πούμε ότι:

Η ενέργεια της Θείας Πρόνοιας ή, για να μιλήσουμε πιο καθαρά, η επίδραση του πνευματικού κόσμου που συνεργεί στη γέννηση κάθε ανθρώπου όποιος κι αν είναι, είναι πιο ισχυρή και πιο έκδηλη στη γέννηση όλων των μεγαλοφυών που η εμφάνισή τους στον κόσμο δεν εξηγείται καθόλου με το νόμο του φυσικού αταβισμού μονάχα. Η επίδραση αυτή φθάνει στο κατακόρυφό της όταν πρόκειται για έναν από τους θείους εκείνους προφήτες, που είναι προοικισμένοι ώστε ν' αλλάξουν τη φύση της ανθρωπότητας.

Η διαλεγμένη για μια θεία αποστολή ψυχή, έρχεται από ένα θείο κόσμο. Έρχεται ελεύθερα και συνειδητά. Για να εμφανιστεί όμως στη σκηνή της γήινης ζωής, χρειάζεται ένα διαλεκτό δοχείο, χρειάζεται η κλήση μιας εκλεκτής μητέρας που με το κύρος της ηθικής της ύπαρξης, με την επιθυμία της ψυχής της και την αγνότητα της ζωής της προαισθάνεται, έλκει και ενσαρκώνει μέσα στο αίμα και στην σάρκα την ψυχή του λυτρωτή, που προορίζεται να γίνει στα μάτια των ανθρώπων ένας Γιος του Θεού. Αυτή είναι η βαθιά αλήθεια που κρύβεται μέσα στην αρχαία ιδέα της Παρθένου Μητέρας. Το Ινδικό πνεύμα την είχε παλαιότερα εκφράσει στο θρύλο του Κρίσνα. Το Ευαγγέλιο του Ματθαίου και του Λουκά, την απόδωσαν με μια απλότητα και μια ποίηση ακόμη πιο θαυμαστή.

Ο μελλοντικός πνευματικός βασιλιάς της ανθρωπότητας γεννήθηκε όταν πέθανε ο τελευταίος βασιλιάς των Ιουδαίων, ο Ηρώδης, το 4π.Χ. Σ' αυτή τη χρονολογία ανάγεται η γέννηση του Ιησού κατά τον Keim (Dass Leben Jesu). Και όταν γεννήθηκε, οι λιγοστοί Μύστες του Ισραήλ προπαρασκεύασαν σιωπηλά, με απόλυτη ταπεινοφροσύνη και μυστικότητα, τη βασιλεία Του.

(Από το βιβλίο «Οι Μεγάλοι Μύστες»)

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Steve Wyler

«...Να το άρμα το λαμπρό που τέσσερα άλογα το σέρνουν. Ο ήλιος ήδη στέλνει το αστραφτερό του φως στη γη, και τ' άστρα φεύγουν μπροστά σ' αυτή τη φωτιά του αιθέρα, παρέα με την ιερή νύκτα. Κι οι απάτητες κορφές του Παρνασσού, λουσμένες από το φως, τον δίσκο της ημέρας υποδέχονται για χάρη των θνητών...»

Ευριπίδης – Ίων (82 π.ε.)

Ο συμβολισμός του Ήλιου έχει πολλά νοήματα ακολουθώντας το ηλιακό φαινόμενο που είναι πλούσιο σε αντιθέσεις. Αν και για πολλά έθνη δεν είναι Θεός αυτός ο ίδιος, είναι ωστόσο πάντοτε μια θαυμαστή εμφάνιση της θεότητας, δηλαδή μια ουράνια επιφάνεια. Μπορούμε να τον προσεγγίσουμε ως Υιό του ανώτατου Θεού. Ο Αθάνατος Ήλιος ανατέλλει κάθε πρωί και κάθε νύκτα κατεβαίνει στο βασίλειο των νεκρών. Κατά συνέπεια μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους στους νεκρούς και να καθοδηγήσει τις ψυχές στις κατώτερες περιοχές, ενώ την επόμενη ημέρα να τις επαναφέρει στο φως. Έχουμε δηλαδή εδώ μια διφορούμενη λειτουργία, μοιρασμένη ανάμεσα σε εκείνη του ψυχοπομπού και εκείνη του μνητή ιεροφάντη. Κατά τις Ουπανισάντ, ο Ήλιος γεννά και καταβροχθίζει τα παιδιά του. Είναι γονιμοποιητής αλλά μπορεί να κάψει και να σκοτώσει. Αυτή η δημιουργία και η κυκλική καταστροφή κάνουν τον Ήλιο ένα σύνθετο σύμβολο, γονέα των μορφών αλλά και κοσμική παραίτηση.

Ο Ήλιος είναι μια όψη του δένδρου της ζωής, του δένδρου του κόσμου που ταυτίζεται άλλωστε και με την ηλιακή ακτίνα. Οι ακτίνες του Ήλιου εικονογραφούν τις ουράνιες ή πνευματικές επιρροές που δέχεται η γη. Ζωογονούν αλλά και εκδηλώνουν τα πράγματα. Παρομοιάζονται με τα μαλλιά του Σίβα και είναι παραδοσιακά

επτά. Αντιστοιχούν δε, στα επτά χρώματα του φάσματος και τις επτά νότες της μουσικής. Αντιστοιχούν επίσης στις έξη διαστάσεις του χώρου και στην υπέρ-κοσμική διάσταση που σημειώνεται από το ίδιο το κέντρο. Η σχέση αυτή της ηλιακής ακτινοβολίας και της κοσμικής Γεωγραφίας, στους Έλληνες εκφράστηκε με πολύ ενδιαφέροντα τρόπο στον Πυθαγόρειο συμβολισμό. Η Ελληνική παράδοση ταυτίζει τον Ήλιο με το θεό Απόλλωνα, που επιστρέφει ανά έτος στην Ελλάδα, ερχόμενος από την κατοικία του στη μυστηριώδη Υπερβόρεια χώρα, ως κυρίαρχος ηλιακός και μνητικός θεός, του οποίου το βέλος περιγράφεται ως μια ηλιακή ακτίνα.

Ο Ήλιος βρίσκεται στο κέντρο του ουρανού όπως η καρδιά στο κέντρο του όντος. Πρόκειται όμως για τον Πνευματικό Ήλιο, τον οποίο ο Βεδικός συμβολισμός παρουσιάζει ακίνητο στο ζενίθ και τον ονομάζει Καρδιά ή Μάτι του Κόσμου. Είναι η κατοικία του Πουρούσα ή του Βράχμα. Είναι το Άτμα, το Παγκόσμιο Πνεύμα. Όπως η καρδιά του κόσμου, έτσι και ο Ήλιος παρουσιάζεται ως κέντρο στον κύκλο του ζωδιακού. Εάν ο παγκόσμιος συμβολισμός του ηλιακού άρματος βρίσκεται γενικά σε σχέση με την κυκλική κίνηση, ο τροχός αυτού του άρματος είναι πάνω απ' όλα ένα σύμβολο του ακτινοβολούντος Ήλιου. Για τους Ορφικούς τώρα, ο Ήλιος είναι ο Νους του Κόσμου. Εάν το ακτινοβόλο φως του είναι η διανοητική Γνώση, τότε πολύ εύκολα καταλαβαίνουμε ότι αυτός ο ίδιος αποτελεί την κοσμική διάνοια, όπως ακριβώς η καρδιά είναι στο βιολογικό άτομο, η έδρα της Γνώσης.

Η διαδοχή ζωής – θανάτου – αναγέννησης συμβολίζεται από έναν ηλιακό δίσκο, είτε ημερήσιο είτε ετήσιο. Έτσι ο Ήλιος θεωρείται και ως σύμβολο ανάστασης και αθανασίας. Ο εσωτερικός χώρος αυτού του δίσκου διαιρείται σε τέσσερα μέρη και σχετίζεται με τις προφανείς μεταβολές του Ήλιου. Δηλαδή την καθημερινή, ή το λεγόμενο «τετρασύνθετο των ωρών» των αρχαίων, και την ετήσια ή τις τέσσερις εποχές. Ο ηλιακός δίσκος ως τροχός, γίνεται επίσης μια αναπαράσταση της ουράνιας σφαίρας, με τους μεσημβρινούς που διασταυρώνονται στον ουράνιο Πόλο και την περιφέρεια του κύκλου του ουράνιου Ισημερινού. Με την κυκλική κίνησή του προκαλεί τη διαρκή κίνηση του Χρόνου. Κατ' επέκταση, ο ηλιακός δίσκος εκφράζει τη διαδοχικότητα των γεγονότων, το εφήμερο των πραγμάτων καθώς και παν ό,τι σχετίζεται με τον κύκλο ή τον τροχό της Τύχης.

Η ετήσια πορεία του χαρακτηρίζεται από τα Ηλιοστάσια και τις Ισημερίες, και ο εσωτερισμός έχει δώσει ιδιαίτερη σημασία κυρίως στα Ηλιοστάσια. Έτσι, ο ηλιακός ήρωας ή ο ενσαρκωμένος θεός, που γεννιέται τη νύκτα του Χειμερινού Ηλιοστασίου από μια παρθένα μητέρα στις διηγήσεις, ή αλλιώς, όταν στον ορίζοντα ανατέλλει ο αστερισμός της Παρθένου, έρχεται ως «Σωτήρας του κόσμου». Κατά την Εαρινή Ισημερία «σταυρώνεται» και «διαμελίζεται», «πεθαίνει», και αφού «αναστηθεί εκ νεκρών» ανέρχεται στους ουρανούς θριαμβευτής. Στο Θερινό Ηλιοστάσιο, ο Ήλιος εικονίζεται ως ένας ισχυρός άνδρας με μεγάλη γενειάδα στην πρώτη του ωριμότητα, και συμβολίζει το γεγονός πως η φύση την περίοδο αυτή του έτους είναι ισχυρότατη και γονιμότητα. Το Θερινό Ηλιοστάσιο στην Ευρώπη σήμερα γιορτάζεται με χαρμόσυνα πυρά και το κατρακύλισμα από λόφους πάμπολλων φλεγόμενων τροχών, που είναι σύμβολα του Ήλιου. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως το έθιμο αυτό έχει μια παγανιστική καταγωγή χιλιετηρίδων. Σε ορισμένες απεικονίσεις του Ηλιακού Προσώπου, το ηλιακό φωτοστέφανο έχει τη μορφή της χαίτης ενός λέοντα. Αυτό είναι μια υπενθύμιση του γεγονότος ότι σε κάποια εποχή, κατά το Θερινό Ηλιοστάσιο, ο Ήλιος παίρνει τη θέση του στο ζώδιο του Λέοντα, του Ουράνιου Λέοντα. Τα δύο Ηλιοστάσια, Χειμερινό και Θερινό, θεωρούνται, εκτός των άλλων ως καταφανείς Πύλες των Ψυχών, ως οι δύο «λεωφόροι των Αθανάτων» που κατέρχονται σ' αυτή τη ζωή ή περνούν στην άνοδό τους προς τους θεούς. Το Θερινό Ηλιοστάσιο βρίσκεται στο ζώδιο του Καρκίνου ή την Ομηρική Βόρεια θύρα και είναι η «Πύλη της Καθόδου». Ενώ το Χειμερινό Ηλιοστάσιο βρίσκεται στο ζώδιο του Αιγόκερου ή την Ομηρική Νότια θύρα, και είναι η «Πύλη της Ανόδου».

Η έλευση του Ήλιου χαιρετίζεται πάντοτε από τους ανθρώπους με χαρά. Η περίοδος της αναχώρησής του χαρακτηρίζεται αντίθετα από θλίψη και δυστυχία. Αυτό το λαμπερό αστέρι της ημέρας, το «αληθινό φως» που φωτίζει κάθε άνθρωπο που ήλθε πάνω στη γη, ο ανώτατος ευεργέτης που ανασταίνει όλα τα όντα από το θάνατο, που θρέφει τα πεινασμένα πλήθη, που σταματά τις καταιγίδες, αυτό το ανώτατο πνεύμα της φιλανθρωπίας είναι ο ένας και μοναδικός Ήλιος.

(Από το βιβλίο, «Ηλιακά Σύμβολα»)

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στις 24 Νοεμβρίου 2005 εορτάστηκε στα γραφεία μας παρουσία πολλών μελών, η ίδρυση της Θεοσοφικής Εταιρείας (Νέα Υόρκη, 17 Νοεμβρίου 1875). Έγιναν ομιλίες από τον πρόεδρο της Θ.Ε. εν Ελλάδι Γεώργιο Σιβρή, και από άλλους αδελφούς.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΒΡΗ

Η εμφάνιση της Θεοσοφικής Εταιρείας στον κόσμο υπήρξε αναμφίβολα ένα κορυφαίο πνευματικό γεγονός. Ήταν μία πράξη συμπόνιας των Διδασκάλων της Σοφίας προς την πάσχουσα ανθρωπότητα, η οποία μαστιζόταν από αιματηρές θρησκευτικές συγκρούσεις και τρομακτικούς πολέμους, οι περισσότεροι των οποίων οφείλονταν στον άκρατο θρησκευτικό δογματισμό. Η διαίρεση

μεταξύ των θρησκειών είχε πάρει διαστάσεις εξοντωτικού αλληλοσπαραγμού, ενός ολοκαυτώματος θα λέγαμε χωρίς υπερβολή. Το ίδιο το χριστιανικό κίνημα, ενώ ο Ηγέτης του Ιησούς είχε διακηρύξει την ενότητα και την αγάπη μεταξύ των ανθρώπων, διασπάστηκε σε πολλά αλληλοσυγκρουόμενα μέρη λόγω παρερμηνείας της διδασκαλίας Του. Δημιουργήθηκαν έτσι διάφορα δόγματα, το καθένα εκ των οποίων διεκδικούσε για τον εαυτό του την αυθεντική ερμηνεία των ιερών κειμένων. Και αυτό δεν συνέβη μόνο με τους χριστιανούς αλλά και με όλες τις άλλες θρησκείες.

Ήλθε λοιπόν η Θεοσοφική Εταιρεία να βάλει ένα φραγμό στη διανοητική αυτή σύγχυση, και με το αξίωμά της **«Ουδεμία θρησκεία ανωτέρα της Αλήθειας»** προσπάθησε να αμβλύνει το θρησκευτικό δογματισμό, και να συγκεράσει τις αντικρουόμενες απόψεις πάνω σ' αυτό το θέμα. Διακήρυξε ότι όλες οι θρησκείες έχουν κοινή την προέλευσή τους και προέρχονται από την ίδια πηγή της μιας Αλήθειας. Ότι Αλήθεια και Θεός είναι ένα και το αυτό πράγμα, παραφράζοντας έτσι το λεχθέν από τον Πλάτωνα, ότι: *«Η Αλήθεια που αναζητούμε είναι η Ιδέα του Αγαθού»*. Με αυτή την έννοια, καμία θρησκεία δεν δικαιούται να μονοπωλήσει την Αλήθεια, διότι πίσω απ' όλες τις θρησκευτικές διδασκαλίες βρίσκεται το φως της Θείας Σοφίας, το ένα ανέσπερο φως που φωτίζει ολόκληρη την ανθρωπότητα. Είναι πολύ χαρακτηριστικά, εν προκειμένω, τα όσα αναφέρει ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος για την προέλευση των ιερών κειμένων:

«Στην ουσία, ο συγγραφεύς των Αγίων Γραφών είναι αυτός ο Θεός, αφού οι άνθρωποι οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή τους δεν μίλησαν απ' εαυτών αλλά από της του Θεού χάριτος, και αφού ό,τι έγραψαν τα έγραψαν ευηχούμενοι υπό του Αγίου Πνεύματος. Τοιαύτη είναι η συνεργασία του Θείου με τον ανθρώπινο παράγοντα στη συγγραφή των θεόπνευστων Γραφών, από τους δια της χάριτος εμπνευσμένους ιερούς συγγραφείς».

Προσφορά λοιπόν του ουρανού ανεκτίμητη οι Άγιες Γραφές, αποσκοπούν ως «Θείες Επωδοί» να βοηθήσουν τον άνθρωπο στην επίτευξη της «ψυχικής λύτρωσης και της σωτηρίας». Κάτι παρόμοιο αναφέρει και ο Πλάτων για τους μεγάλους ποιητές Όμηρο και Ησίοδο, όταν λέει ότι:

«Ο θεός συναρπάζοντας το νου τους, τούς μεταχειρίζεται ως υπηρέτες και αυτούς και τους χρησιμωδούς και τους θείους μάντεις, για να διδαχθούμε εμείς οι ακούοντες, ότι δεν μιλούν αυτοί που λέγουν τόσο σπουδαία πράγματα, αφού δεν έχουν νου, αλλά ο θεός είναι που δια των ανθρώπων αυτών μας μιλάει, καθαρή βρίσκοντας τη διάνοιά τους.»

Με αυτό το σκεπτικό θα μπορούσαμε να πούμε ότι η μυθολογία είναι και αυτή θεόπνευστη και ανήκει στην κατηγορία των ιερών κειμένων. Αλλά και ο Κρίσνα, ο μεγάλος θεός των Ινδών λέγει στη Μπαγκαβάτ Γκιτά:

«Εγώ ο είμαι γνώστης των Βεδών και ο συγγραφέας της Βεδάντα».

Και ο Ιησούς, στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο, λέγει:

«Εγώ Πάτερ δίκαιε σε γνώρισα. Ο λόγος ο δικός Σου είναι Αλήθεια, και εγώ έδωσα σ' αυτούς τον λόγο Σου».

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις από όλες τις παραδόσεις για να στηρίξουμε την άποψη ότι, μία από τις μεγάλες προσφορές της Θεοσοφικής Εταιρείας είναι η συμβολή της στην συνειδητοποίηση της ομοιογένειας όλων των θρησκειών, κάτω από το ιερό πυρ της μιας αδιαίρετης Αλήθειας, καθ' ην στιγμήν οι οργανωμένες θρησκείες διαγωνίζονταν μεταξύ τους στη διεκδίκηση της πατρότητας των Διδασκαλιών της. Και αυτή είναι μια όντως επαναστατική παρέμβαση στα πνευματικά δρώμενα, και ένας δυναμίτης στα θεμέλια του πνεύματος της χωριστικότητας. Αναλυτικότερα, στους κανονισμούς λειτουργίας της Θεοσοφικής Εταιρείας αναφέρονται εν προκειμένω τα εξής:

«Η Θεοσοφική Εταιρεία αποτελείται από μαθητές που ανήκουν σε οποιαδήποτε θρησκεία του κόσμου, ή και σε καμία ακόμη. Τους ενώνει η αποδοχή των σκοπών της, η επιθυμία να αποβάλουν τους θρησκευτικούς ανταγωνισμούς και να φέρουν κοντά τους ανθρώπους καλής θέλησης, ανεξαρτήτως των θρησκευτικών πεποιθήσεών τους, και από την επιθυμία να μελετήσουν τις θρησκευτικές αλήθειες και να μοιραστούν τα αποτελέσματα των μελετών τους με τους άλλους. Δεσμός της ενότητάς τους δεν είναι η αποδοχή μιας κοινής πίστης, αλλά η κοινή αναζήτηση και ο στοχασμός για την Αλήθεια. Πιστεύουν ότι η Αλήθεια θα πρέπει να ανα-

ζητηθεί δια της μελέτης, του στοχασμού, της αγνότητας της ζωής, της αφοσίωσης στα υψηλά ιδεώδη, και θεωρούν την Αλήθεια σαν ένα έπαθλο για το οποίο θα πρέπει κανείς να αγωνιστεί, και όχι σαν ένα δόγμα που επιβάλλεται από την αυθεντία. Θεωρούν ότι η πίστη θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα προσωπικής μελέτης και διαίσθησης, και όχι προμελέτης, και θα πρέπει να στηρίζεται στη γνώση και όχι στον ισχυρισμό. Βλέπουν κάθε θρησκεία σαν μία έκφραση της Θείας Σοφίας, και προτιμούν τη μελέτη της από την καταδίκη της, και την εφαρμογή της από τον προσηλυτισμό. Ειρήνη, είναι το σύνθημά τους όπως Αλήθεια είναι ο σκοπός τους.»

Η αποδοχή και η προσήλωση στους σκοπούς της Θεοσοφικής Εταιρείας είναι επίσης ένα άλλο πολύ σπουδαίο κεφάλαιο της θεοσοφικής ενασχόλησης. Τα μέλη δεν προσέρχονται για να αποκτήσουν γνώσεις και να αναπτύξουν ψυχικές δυνάμεις. Καλούνται να εργαστούν μεθοδικά και επίπονα για την εφαρμογή των τριών σκοπών της ίδρυσής της, διότι μέσω αυτού του επιτεύγματος θα αποκτήσουν τον επίσημο τίτλο του Μαθητή θεόσοφου, και θα αξιωθούν να φθάσουν κάποια στιγμή στη γνώση της Αλήθειας. Οι τρεις αυτοί σκοποί συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους με την εξής έννοια.

Ο πρώτος σκοπός αποβλέπει στη δημιουργία πυρήνα Παγκόσμιας Αδελφότητας της ανθρωπότητας, αλλά ο πυρήνας αυτός δεν είναι δυνατόν να δημιουργηθεί όσο υπάρχει μέσα μας το εμπόδιο του χωριστού εαυτού, με τις εγωιστικές τάσεις και τις φιλοδοξίες του. Όσο ο νους είναι ατομικός, υπάρχει χωριστικότητα, υπάρχει αντιπαλότητα. Μόνον όταν ο νους γίνει συμπαντικός, που σημαίνει απαλλαγμένος από το «εγώ», μπορεί να υπάρξει παγκόσμια ενότητα. Όπως λέει ο Κρισναμούρτι, εφόσον υπάρχει ένα κέντρο, οι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να σκοτώσουν για τις λέξεις «ο θεός μου», ή «είμαι ένας ιδεολόγος». Η προσπάθεια λοιπόν για να δημιουργήσουμε στους κόλπους μας πυρήνα αδελφότητας, πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από τη χαλιναγώγηση και ει δυνατόν, την πλήρη κατάπαυση των δραστηριοτήτων της εγωκεντρικής μας οντότητας. Κάτι που αποτελεί πραγματικό άθλο, που όμως αποφέρει τεράστιο όφελος στον άνθρωπο, καθότι το «εγώ» έχει αποκλη-

θεί εχθρός του ανθρώπου. Στο τεράστιο αυτό έργο, όπως λέει ο Αβάς Ισαάκ ο Σύρον, ο άνθρωπος βοηθείται όταν καταγίνεται ο νους του στη μελέτη των θείων λόγων, τουτέστιν, όταν ο νους ποτίζεται από τους λόγους του Θεού. Και η δύσκολη αυτή εργασία εντάσσεται στο δεύτερο σκοπό της Θ. Ε., που είναι η συγκριτική μελέτη των θρησκειών, της φιλοσοφίας και της επιστήμης.

Όταν οι δύο αυτοί σκοποί εφαρμοστούν σωστά, τότε ο μαθητής θεόσοφος μπορεί να ασχοληθεί μεθοδικά με τον τρίτο σκοπό που είναι η μελέτη των ανεκμήνευτων νόμων της φύσης, και των λανθανουσών δυνάμεων του ανθρώπου, που σημαίνει να επιδίδεται στην έρευνα της απόκρυφης, εσωτερικής πλευράς του εαυτού του και του σύμπαντος. Διότι, όπως αναφέρει ένα φιλοσοφικό γνωμικό, ο άνθρωπος είναι ο καθρέπτης του σύμπαντος, και ό,τι υπάρχει στο σύμπαν υπάρχει και στον άνθρωπο, καθότι τα άνω είναι όμοια με τα κάτω. Και αυτό δεν αρκεί να το επαναλαμβάνουμε απλώς λεκτικά, θα πρέπει και να το επαληθεύσουμε στον ίδιο τον εαυτό μας, να αποκτήσουμε δηλαδή τη λεγόμενη αυτογνωσία, πάντοτε στο μέτρο του δυνατού. Η Έλενα Μπλαβάτσκυ, θέλοντας να δώσει την κατευθυντήρια γραμμή στο θεοσοφικό έργο, είπε τα εξής:

«Τα μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας μελετούν τις θεοσοφικές αλήθειες, και οι θεόσοφοι προσπαθούν να τις εφαρμόσουν. Ο καθένας που είναι πρόθυμος να μελετήσει, να είναι ανεκτικός, να στοχεύει ψηλά και να εργάζεται επίμονα, είναι ευπρόσδεκτος σαν μέλος μας, και εναπόκειται σ' αυτόν να γίνει αληθινός θεόσοφος».

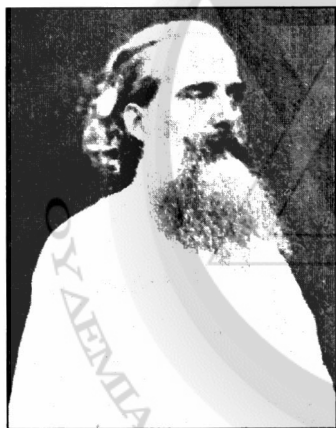
Το έργο μας επομένως δεν είναι καθόλου εύκολο. Είναι μακράς πνοής και χρειάζεται συνεχή προσπάθεια.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Χ. Σ. Όλκοττ

(Αποσπάσματα από το ημερολόγιό του, «Old Diary Leaves»)

«Μπορούσαμε πια να προχωρήσουμε στην ίδρυση της Θεοσοφικής Εταιρείας. Οι προϋποθέσεις για το σχηματισμό της είχαν δημιουργηθεί με τις ενεργητικές συζητήσεις μας, την προώθηση κάποιων Ανατολικών ιδεών στο ρεπορτάζ μου τον Αύγουστο του 1874 στην εφημερίδα New York Sun, και κυρίως μετά τη συνάντησή μου με την Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ και τη χρήση του τύπου για την έκθεση των δικών μας ανορθόδοξων απόψεων....

«Η δημοσίευση των καυστικών της γραμμάτων περί του πνευματισμού, οι διηγήσεις για τις μαγικές ικανότητες και κάποιες ανακοινώσεις για την ύπαρξη των υπεράνθρωπων πνευματικών οντοτήτων, οδήγησαν στη γνωριμία μας με επιφανείς και καλλιεργημένους ανθρώπους, που έτρεφαν σημαντικό ενδιαφέρον για τον εσωτερισμό. Ανάμεσά τους υπήρχαν φιλόλογοι, συγγραφείς, αρχαιολόγοι με ελεύθερη σκέψη, δικηγόροι, γιατροί, και ένας δύο δημοσιογράφοι από τις εφημερίδες της πρωτεύουσας, που

επιθυμούσαν πολύ να παρουσιάσουν το έργο μας στον τύπο...»

«Στις 7 Σεπτεμβρίου του 1875 στη Νέα Υόρκη, στο δωμάτιο της Έλενας Π. Μπλαβάτσκι, ο μικρός σπόρος που ήταν γραφτό να γίνει γιγάντιο δέντρο και να καλύψει με τα κλωνάρια του όλο τον κόσμο, έπεσε σε γόνιμο έδαφος κι έδωσε καρπούς. Εκείνο το απόγευμα ο Κορ Φελτ μάς μίλησε για τον 'Ξεχασμένο Αιγυπτιακό Νόμο των Αναλογιών'. Εμείς φυσικά τον ευχαριστήσαμε θερμά και μετά ξεκινήσαμε μια ζωνρή συζήτηση. Προτάθηκε σε όλους να βρουν ομοϊδεάτες έτοιμους να λάβουν μέρος στο σχηματισμό της Εταιρείας. Ήταν όμως πια αργά κι είχε νυχτώσει, και έτσι αναβάλαμε τη συνεδρίαση για το επόμενο απόγευμα που θα γινόταν και το τυπικό της ίδρυσης. Εγώ κρατούσα τα πρακτικά της συνέλευσης που έγινε στις 8 Σεπτεμβρίου 1875....»

«Το ζήτημα της ονομασίας του συλλόγου συζητήθηκε σοβαρά. Προτάθηκαν διάφορες ονομασίες, μεταξύ των οποίων ήταν, αν δεν με απατά η μνήμη μου, Αιγυπτιολογική, Ερμητική, Ροδοσταυρική κ. α. Όμως ούτε μία απ' αυτές δεν κρίθηκε κατάλληλη. Τελικά κάποιος από μας, γυρίζοντας τις σελίδες του λεξικού κόλλησε στη λέξη Θεοσοφία, και με μυστική ψηφοφορία αποφασίσαμε ότι αυτή η ονομασία είναι η πιο κατάλληλη, αφού από τη μια εξέφραζε την εσωτερική αλήθεια προς την οποία εμείς αποβλέπαμε, κι από την άλλη συμπεριλάμβανε τις μεθόδους της επιστημονικής μελέτης του εσωτερισμού. Η Θεοσοφική Εταιρεία έπρεπε να γίνει πυρήνας συγκέντρωσης και διάδοσης των γνώσεων των εσωτερικών μελετών, και εστία σπουδής και εκλαΐκευσης των αρχαίων φιλοσοφικών και θεοσοφικών ιδεών. Ως πρώτο έργο ήταν απαραίτητο να συγκροτηθεί μια βιβλιοθήκη....»

«Όλα έδειχναν ότι η Θεοσοφική Εταιρεία είχε σταδιακή εξέλιξη και ότι βασιζόταν σε συγκυρίες και στα αποτελέσματα της αντίθεσης των εχθρικών δυνάμεων. Βάδιζε σε ήρεμα αλλά και σε ταραγμένα νερά ανθίζοντας ή αναπτυσσόμενη σταθερά, με σοφή ή παράλογη καθοδήγηση. Ακολουθώντας σταθερά την κεντρική γραμμή που αντιστοιχούσε στο μοτίβο καθοδήγησης, το πρό-

γραμμά της τροποποιήθηκε, αναπτύχθηκε και τελειοποιήθηκε παράλληλα με την αύξηση των γνώσεών μας και την πείρα μας. Όλα δείχνουν ότι το κίνημα έχει σχεδιαστεί από τους Σοφούς παρατηρητές πολύ νωρίτερα, όμως μας έχει δοθεί η δυνατότητα να επεξεργαστούμε μόνοι μας όλες τις λεπτομέρειες. Αν δεν επιτύχουμε εμείς, τότε άλλοι θα έχουν την πιθανότητα που έτυχε στο δικό μας κάρμα, όπως εγώ κληρονόμησα τις δυνατότητες της ομάδας από το Κάιρο, το 1871...»

« Στα αρχικά μας σχέδια δεν περιλαμβανόταν η ίδρυση της Παγκόσμιας Αδελφότητας. Αυτή η ιδέα εμφανίστηκε από μόνη της στην εξέλιξη των εργασιών. Τώρα ο Πρώτος Στόχος αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Δεν έγινε αναφορά σ' αυτόν ως το 1878, όταν οι ιδρυτές συνένωσαν τη Θεοσοφική Εταιρεία και την Αγία Σαμάντζ, και αποφάσισαν να φύγουν για την Ινδία. Πράγματι το σύνθημα Αδελφότητα της Ανθρωπότητας, είχε περιληφθεί στους σκοπούς μας. Στο μήνυμα του 1878 προς τα μέλη αναφέρεται:

«Οι σκοποί της Εταιρείας είναι ποικίλοι. Αυτοί αποσκοπούν στην απόκτηση των αληθινών γνώσεων των νόμων της φύσης, ιδιαίτερα των μυστικιστικών φαινομένων. Η ανώτερη ανάπτυξη του δημιουργικού ανθρώπου πάνω σ' αυτή τη γη προϋποθέτει τη μελέτη του μεγέθους των δικών του κρυφών δυνάμεων, και την κατάκτηση μιας σειράς βασικών κανόνων του μαγνητισμού, ηλεκτρισμού και των άλλων δυνάμεων, δηλαδή των ορατών και αόρατων γενικών νόμων. Η Εταιρεία διδάσκει τα μέλη της να δίνουν παράδειγμα υψηλής ηθικής και θρησκευτικών στόχων. Αντιτίθεται στην υλιστική επιστήμη και τη δογματική θεολογία κάθε μορφής. Φέρνει σε επαφή το Δυτικό κόσμο με γεγονότα που είχαν ξεχαστεί για πολύ καιρό, όπως και με τις Ανατολικές θρησκευτικές φιλοσοφίες. Τέλος και κυριότερα, βοηθάει στο σχηματισμό μιας Παγκόσμιας Αδελφότητας, στην οποία όλοι οι καλοί και αγνοί άνθρωποι από κάθε φυλή θα φέρονται ως ίσοι ο ένας προς τον άλλο, συνεργάτες αυτού του πλανήτη σ' ένα Ατελείωτο, Ολιστικό, χωρίς Όρια και Αιώνιο Έργο...»

ΟΙ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΕΙΣ ΜΑΣ

Σρι Ραμ

*(Απόσπασμα ομιλίας του σε παγκόσμιο συνέδριο
της Θ. Ε. στο Adyar, India)*

Πρέπει να μάθουμε να κάνουμε τις συναθροίσεις μας με τρόπο που η καρδιά να μιλάει στην καρδιά, και όχι τα χείλη στα αυτιά.

Πρέπει να μάθουμε όχι μόνο να μιλάμε, αλλά και να ακούμε το αγνό μήνυμα της Αλήθειας, που το άκουσμά του είναι άκουσμα εσωτερικό, σιωπηλό και ήρεμο. Κι αυτό το μήνυμα μπορεί να μεταφραστεί έτσι που να πάει μακριά, ν' αγγίξει τις καρδιές όλων όσων είναι επιδεκτικοί σε μια απαντητική απήχηση. Απ' αυτό το μήνυμα θα μπορέσουν τότε να ξεπεταχτούν πλούσια κύματα ήχων και υπερήχων.

Όταν συναθροιζόμαστε για μερικές ημέρες, η πρόθεσή μας δεν είναι μόνο ν' αποτραβηχτούμε μέσα στον εαυτό μας, αλλά και να προχωρήσουμε θαρραλέα προς τα έξω για ό,τι έχει σχέση με τον τρόπο που θα ανακαλυφθεί η Αλήθεια ή η Θεοσοφία, που είναι το ίδιο πράγμα, γιατί η ουσία της Θεοσοφίας είναι η Αλήθεια.

Αισθάνομαι πως σαν Θεόσοφοι πρέπει να είμαστε απλοί και ανοιχτόκαρδοι, να ερευνούμε για να μάθουμε, να ζητάμε την κατανόηση ώστε να επιτύχει η αγνή αυτή πρόθεσή μας, και με την συνάθροιση ελεύθερων πνευμάτων να ενωθούν οι καρδιές μας και να δημιουργηθεί δεκτική ατμόσφαιρα, τέτοια που δεν την χαιρόμαστε σε άλλες περιστάσεις.

Ό,τι πολυτιμότερο κληρονομήσαμε από τους μεγάλους μας αρχηγούς είναι η ζωντανή σοφία, που όσο βαθύτερα μπαίνει στην καρδιά μας, τόσο περισσότερο πρέπει να τη ζούμε και να την αυξάνουμε. Η Θεοσοφία φέρνει μια ριζική αλλαγή στον κα-

θένα που θέλει να είναι πραγματικός Θεόσοφος.

Το μέλλον της Εταιρείας εξαρτάται από τη δική μας ζωή, από την οποία πρέπει να διοχετεύονται οι δυνάμεις που θα μας ανανεώνουν. Δεν θα θέλαμε να πάρει ο καθένας άλλο μονοπάτι από εκείνο που είναι χαραγμένο μέσα του. Η μοναδική πίστη που πρέπει να κηρύξουμε στην Εταιρεία μας είναι η πίστη στην αλήθεια που νοιώθει ο καθένας μας. Καθένας πρέπει να οδηγεί τον εαυτό του χωρίς να επηρεάζεται ούτε να στηρίζεται σε άλλους. Σύμφωνα με αυτή την άποψη, ο καθένας μας έχει να δώσει στον κύκλο του φως, και θα ήταν θαυμαστή η Εταιρεία μας αν από τις χιλιάδες τα μέλη της μπορούσε να ακτινοβολήσει μια τέτοια λαμπερή επιρροή.

Η Θεοσοφική Εταιρεία έχει χιλιάδες μέλη σ' όλο τον κόσμο και πάμπολλες Στοές. Νομίζω όμως πως δεν έχει ουσιαστικό ενδιαφέρον αν τα μέλη της Εταιρείας ή ενός Εθνικού Τμήματος ή μιας Στοάς πληθαίνουν ή λιγοστεύουν. Δεν μας ενδιαφέρει το πλήθος, ούτε η εκτίμηση εκείνων των ανθρώπων που θεωρούνται σπουδαίοι από τα παγκόσμια συμφέροντα. Εκείνο που μας ενδιαφέρει είναι να νοιώσουμε τα προβλήματα του καιρού μας και τις ανάγκες του κόσμου, που χρειάζεται ελευθερία, ειρήνη, ευτυχία και Αγάπη.

Χρειάζεται ριζική αλλαγή, πραγματική ανανέωση. Μια τέτοια ανανέωση εξαρτάται από το βάθος της κατανόησης που έχουμε, εξαρτάται από τον πόθο να ανακαλύψουμε τι υπάρχει πέρα από τις σκιές και από την αυταπάτη.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΤΥΠΟΙ ΣΤΟΝ ΜΟΥΡΑΓΙΕΦ

Ελένη Κατσάκη

(Ομιλία στη Θεοσοφική Εταιρεία, Νοέμβριος 1998)

Ο Άνθρωπος μιλώντας για τον εαυτό του λέει: **Εγώ.**

Είναι η πιο αινιγματική, ίσως και η πιο αόριστη λέξη της ανθρώπινης γλώσσας. Πραγματικά, μιλώντας για το σώμα του ο άνθρωπος χρησιμοποιεί το τρίτο πρόσωπο. Και όταν μιλάει για την ψυχή του, πάλι το τρίτο πρόσωπο χρησιμοποιεί. Έτσι βεβαιώνει ότι ο ίδιος δεν είναι ούτε το σώμα του ούτε η ψυχή του. Όσο κι αν αυτό με μια πρώτη ματιά φαίνεται παράδοξο, είναι ο κανόνας για τους περισσότερους ανθρώπους. Μα αν ο άνθρωπος δεν είναι ούτε σώμα ούτε ψυχή, τότε τι είναι; Τι είναι αυτό το Εγώ που νοιώθει μέσα του και που προσπαθεί να επικοινωνήσει μαζί του; Μήπως δεν είναι παρά μια φαινομενική λογική συνέχεια;

Το Εγώ δεν είναι σταθερό, παίρνει άπειρες διαφορετικές όψεις, και όμως είναι το Εγώ που με αυτό ο άνθρωπος γεννιέται στη γη και εξελίσσεται μέσα στη ζωή. Αν ξαναγυρίσουμε στην ερώτηση: «Τι είναι ο άνθρωπος;», θα μπορούσαμε να δώσουμε μια συγκεκριμένη απάντηση. Ο άνθρωπος είναι η Προσωπικότητα. Με άλλα λόγια, είναι ο κύριος Τάδε ταυτισμένος με τον ψυχικό οργανισμό που υπάρχει μέσα του, και δεν προσφέρει τίποτε το σταθερό ή προσφέρει μόνο ελάχιστη σταθερότητα, καθώς αλλάζει ανάλογα με τις ευχάριστες ή δυσάρεστες εξωτερικές εντυπώσεις και με τους φυσικούς ερεθισμούς. Για τον καθένα, η **εσωτερική** μελέτη ξεκινά από τη μελέτη του περιεχομένου της δομής και της λειτουργίας της Προσωπικότητάς του.

Κατά τον Μουράγιεφ, η Προσωπικότητα έχει τρία κέντρα:

Το διανοητικό κέντρο που καταγράφει, σκέπτεται, υπολογίζει, συνδυάζει, αναζητά κλπ.

Το συγκινησιακό κέντρο που έχει σαν πεδίο δράσεως τα συναισθήματα, τα λεπτά αισθήματα και τα πάθη.

Το κινητικό κέντρο που κατευθύνει τις πέντε αισθήσεις, συσσωρεύει ενέργεια στον οργανισμό με τις ενστικτώδεις κινήσεις του, και διευθύνει με τις κινητικές λειτουργίες του την κατανάλωση της ενέργειας αυτής. Το κινητικό κέντρο είναι το καλύτερα οργανωμένο, ενώ τα άλλα δύο δημιουργούνται παράλληλα με την ανάπτυξη του παιδιού. Λειτουργεί ήδη από την σύλληψη, και είναι λοιπόν το πιο παλιό και το καλύτερα τακτοποιημένο. Είναι ακόμη και το πιο σοφό, αν και τυχαίνει να κάνει λάθη. Αντίθετα, τα άλλα δύο κέντρα μάς φέρνουν μεγάλες δυσκολίες. Είναι αναρχικά, επεμβαίνουν συχνά το ένα στην περιοχή του άλλου, ακόμη και στην περιοχή του κινητικού κέντρου, έτσι που διαταράσσουν το ρυθμό της λειτουργίας του.

Στην πραγματικότητα δεν έχουμε καθαρή σκέψη ούτε καθαρό συναίσθημα, ακόμη και οι πράξεις μας δεν είναι καθαρές. Μέσα μας είναι όλα ανάμικτα και μάλιστα, τις περισσότερες φορές, περιπλεγμένα από κάθε είδους **αίτια**, προερχόμενα άλλοτε από το διανοητικό κέντρο που με τους υπολογισμούς του διαφθείρει την αγνότητα του συναισθήματος, άλλοτε από το συγκινησιακό που ταραίζει τους υπολογισμούς του διανοητικού κέντρου. Έτσι, είναι αδύνατο να τακτοποιήσουμε την ψυχική ζωή, να τη βγάλουμε από την κατάσταση της μόνιμης αναρχίας και από τη βαθιά ασυναρτησία, αν δεν μελετήσουμε σε βάθος τη δομή της προσωπικότητάς μας. Μόνο με μια τέτοια μελέτη ο αναζητητής θα μπορέσει να ρυθμίσει και να τελειοποιήσει τον οργανισμό αυτό. Και το μόνο μέσο για να επιτύχει, είναι η **εσωτερική εργασία και η ενδοσκόπηση**. Η Προσωπικότητα είναι ένας οργανισμός, και σαν οργανισμός έχει μια δομή. Η δομή όμως αυτή μάς διαφεύγει γιατί δεν τη γνωρίζουμε. Και δεν τη μελετάμε επειδή η προσοχή μας είναι συνέχεια απασχολημένη από τα εξωτερικά γεγονότα και τις μηχανικές αντιδράσεις που μας προκαλούν. Ο Μουράγιεφ, διακρίνει στην Προσωπικότητα τρία ρεύματα ψυχικής ζωής που αντιπροσωπεύονται από τα τρία κέντρα.

Πρέπει να καταλάβουμε ότι τα τρία κέντρα δεν είναι φυσικά σημεία ή όργανα που έχουν τοποθετηθεί σε ορισμένα σημεία του σώματός μας. Είναι μάλλον τα **κέντρα βάρους** των τριών ρευμάτων της ψυχικής μας ζωής. Και πάλι, ο ορισμός αυτός δεν είναι ακριβής. Το κινητικό κέντρο για παράδειγμα, παίρνει ενεργά μέρος σε κάθε φυσική ή ψυχική κίνηση. Και αφού η σκέψη ενέχει μία κίνηση, το κινητικό κέντρο βρίσκεται εκεί και ρυθμίζει το κινητικό μέρος του φαινομένου. Το ίδιο συμβαίνει και με τα συναισθήματα, τα πάθη, τις αισθήσεις κλπ. Έτσι, μία ανακάλυψη από το διανοητικό κέντρο μεταδίδεται με τη βοήθεια του κινητικού στο συγκινησιακό κέντρο, και προκαλεί εκεί τις ανάλογες αντιδράσεις. Η μετάδοση μπορεί να γίνει και με διαφορετική σειρά. Έτσι, για παράδειγμα, ο Αρχιμήδης παρασυρόμενος από τη χαρά για την ανακάλυψη της περίφημης αρχής του, έτρεξε στους δρόμους των Συρακουσών φωνάζοντας, «ΕΥΡΗΚΑ». Δηλαδή σκέψη, συγκίνηση, κίνηση. Αυτό δείχνει ότι τα τρία κέντρα που αγκαλιάζουν, ρυθμίζουν και εκφράζουν τη ζωή της Προσωπικότητάς μας και τη δομούν, δεν είναι αυτόνομα.

Η μελέτη της δομής της Προσωπικότητας μάς επιτρέπει να πλησιάσουμε ένα πρόβλημα που παίζει μεγάλο ρόλο στην επιστήμη του εσωτερισμού, το πρόβλημα των ανθρώπινων τύπων. Αν είναι αλήθεια ότι κάθε άνθρωπος παρουσιάζει κατά κάποιον τρόπο ένα ιδιαίτερο σύμπαν, είναι εξίσου αλήθεια ότι οι άνθρωποι τύποι επαναλαμβάνονται. Και επαναλαμβάνονται συχνά, πολύ πιο συχνά από ό,τι συνήθως νομίζουμε γιατί στην πραγματικότητα, δεν είναι πολλοί. Συνολικά υπάρχουν μόνο τρεις βασικοί τύποι, που διακρίνονται ανάλογα με την υπεροχή του ενός από τα τρία ψυχικά κέντρα στην Προσωπικότητα, και είναι:

α) Άνθρωπος βασικά διανοητικός, που σκέπτεται, υπολογίζει, αναζητεί.

β) Άνθρωπος ιδιαίτερα συγκινησιακός, συναισθηματικός, καλλιτέχνης, ρομαντικός.

γ) Τέλος, άνθρωπος της δράσης.

Οι τύποι αυτοί ονομάζονται:

- Ο ανθρώπινος τύπος **1**, του οποίου το ψυχικό κέντρο βάρους εδρεύει στο κινητικό κέντρο.

- Ο ανθρώπινος τύπος 2, του οποίου το κέντρο βάρους εδρεύει στο συγκινησιακό κέντρο.
- Ο ανθρώπινος τύπος 3, του οποίου το κέντρο βάρους εδρεύει στο διανοητικό κέντρο.

Υπάρχουν και άλλοι τύποι, ανώτεροι από τους τρεις βασικούς. Δεν ανήκει όμως κανείς άνθρωπος στους ανώτερους τύπους. Η δημιουργία τους είναι αποτέλεσμα μακρόχρονης κυοφορίας. Αυτήν εννοούσε ο Ιησούς όταν, μιλώντας στον Νικόδημο, έλεγε ότι ο άνθρωπος πρέπει να ξαναγεννηθεί. Για να ανυψωθούμε στα πεδία αυτά, πρέπει να κάνουμε συνειδητές προσπάθειες, ακολουθώντας τους νόμους που έχουν τεθεί εδώ και χιλιετηρίδες από την επιστήμη του εσωτερισμού. Πέρα από τα τρία ψυχικά κέντρα της Προσωπικότητας – που θα τα ονομάσουμε κατώτερα κέντρα – έχουμε μέσα μας άλλα δύο κέντρα ανώτερα, ανεξάρτητα από το φυσικό σώμα και την Προσωπικότητα. Μαζί, τα ανώτερα αυτά κέντρα αντιπροσωπεύουν πραγματικά την ψυχή μας, που στην κοινή ομιλία την αναφέρουμε στο τρίτο πρόσωπο. Η παρουσία τους στον εσωτέρο εαυτό μας και τα σπάνια αμερόληπτα και αντικειμενικά μηνύματα που συλλαμβάνουμε με τη βοήθειά τους, μας δίνουν την εντύπωση του πραγματικού Εγώ, που το αντιλαμβανόμαστε σαν ένα Κριτή μέσα στο παλάτι του.

Στον εξωτερικό άνθρωπο, ενώ τα κατώτερα κέντρα δεν είναι ολοκληρωτικά εξελιγμένα, τα ανώτερα κέντρα είναι τέλεια και εργάζονται με πλήρη απόδοση. Εμείς όμως, έτσι όπως είμαστε, δεν συλλαμβάνουμε παρά ένα ελάχιστο μέρος από τα μηνύματά τους. Ο λόγος είναι ότι ο άνθρωπος δέχεται τον εαυτό του σαν Προσωπικότητα, και η πλάνη αυτή έχει ως άμεσα αποτελέσματα την περηφάνια, τον εγωισμό και τον εγωκεντρισμό που σχηματίζουν ένα είδος παραπετάσματος. Το παραπέτασμα αυτό δεν αφήνει να περάσουν παρά τα στοιχειώδη μηνύματα των ανώτερων κέντρων, που παρ' όλα αυτά συνεχίζουν ασταμάτητα τις εκπομπές τους.

Από τα ανώτερα κέντρα το συγκινησιακό είναι στην πιο μειονεκτική θέση. Ο πολιτισμός μας δεν του προσφέρει συνήθως ούτε λογική εκπαίδευση, ούτε συστηματική διδασκαλία. Η διαμόρφωση και η ανάπτυξή του έχουν αφεθεί στην τύχη, αφού στην εποχή

μας η θρησκευτική παιδεία έχει σε μεγάλη κλίμακα διανοητικοποιηθεί, και ορθολογιστικοποιηθεί. Οι κάθε είδους παρατηρήσεις που υπαγορεύονται από την κοσμική σοφία και ματαιότητα, η συνήθεια του ψεύδους – ιδίως προς τον εαυτό μας – η υποκρισία από την οποία κανείς δεν είναι απόλυτα απαλλαγμένος, παραμορφώνουν επικίνδυνα το συγκινησιακό κέντρο. Συχνά προσβεβλημένο από ένα αίσθημα κατωτερότητας και από την συνεπακόλουθη ανάγκη της ικανοποίησης, συνηθισμένο να κρίνει και να κατακρίνει τους πάντες και τα πάντα, αφημένο στην περιέργη ηδονή των αρνητικών συγκινήσεων, το κέντρο αυτό γίνεται αγνώριστο. Ενώ η παιδεία αποτελεί το βασικό ενδιαφέρον των οικογενειών και των δημόσιων εξουσιών, η συγκινησιακή ανάπτυξη του παιδιού είναι σχεδόν ολοκληρωτικά αφημένη στην τύχη. Αυτό, στο σύγχρονο πολιτισμό, οδηγεί σε μεγάλη κατάπτωση της συναισθηματικής ζωής. Αντίθετα, όλη η προσοχή για την εκπαίδευση των νέων δίνεται στη διανοητική ανάπτυξή τους.

Ο σύγχρονος άνθρωπος συγκεντρώνει όλες τις προσπάθειές του στην ανάπτυξη και την εκπαίδευση του διανοητικού κέντρου. Τα πάντα είναι οργανωμένα με σκοπό μια μεθοδική τελειοποίηση αυτού του κέντρου. Η γενική εκπαίδευση έχει σκοπό να προσφέρει στον άνθρωπο ένα όργανο εργασίας. Η ανώτερη εκπαίδευση έχει σαν στόχο της να μυήσει τον σπουδαστή σε μια εξειδικευμένη παιδεία, πράγμα που επιτυγχάνεται με την ανάπτυξη του διανοητικού κέντρου. Μόνο μετά την τελευταία αυτή ανάπτυξη ο άνθρωπος γίνεται διανοούμενος. Απομένει να εξετάσουμε σύντομα τη θέση τού συγκινησιακού κέντρου.

Είναι περίεργο ότι στον πολιτισμό μας, η ανάπτυξη και η ανέλιξη του κέντρου αυτού έχουν εγκαταλειφθεί στην τύχη. Η συναισθηματική ζωή, στερημένη από μεθοδική διάπλαση, αποτελεί για τον άνθρωπο την πηγή του απρόβλεπτου, που σπάνια είναι ευχάριστο και που οι συνέπειές του είναι συνήθως δυσβάστακτες. Επειδή λείπει από τον πολιτισμό μας μία υποχρεωτική συναισθηματική διάπλαση, όπως είναι υποχρεωτική η διανοητική διάπλαση, το συγκινησιακό κέντρο του εξωτερικού ανθρώπου είναι υποανάπτυκτο και παραμελημένο και υποτάσσεται στις επιδράσεις των άλλων κέντρων: του κινητικού, του διανοητικού και τέλος του

ερωτικού. Και δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι το συγκινησιακό κέντρο κατέχει στην ψυχική ζωή του ανθρώπου τη θέση του «πτωχού συγγενή». Κι όμως. Με την κατάλληλη εξέλιξη του κέντρου αυτού, ο άνθρωπος μπορεί να ανοίξει μία νέα πηγή ηθικής ενέργειας, που αισθάνεται τόσο πιεστικά την ανάγκη της. Γενικά ο άνθρωπος πρέπει να καλλιεργήσει μέσα του την ικανότητα να αντιλαμβάνεται κάθε φαινόμενο, κάθε πρόβλημα του εξωτερικού ή του εσωτερικού κόσμου ταυτόχρονα και με τα δύο κέντρα, το συγκινησιακό και το διανοητικό.

Η Εσωτερική Ανάπτυξη

Η φυσική ανάπτυξη της Προσωπικότητας σταματάει πολύ πριν ολοκληρωθεί. Έχει το ατομικό της όριο και εξαρτάται από ένα σύνολο παραγόντων, όπως είναι ο πολιτισμός, η φυλή, το γένος, το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον, και τέλος η αγωγή και η μόρφωση του ατόμου. Η εξέλιξη της Προσωπικότητας δεν γίνεται ποτέ χωρίς συνειδητές και συνεπείς προσπάθειες.

Εδώ όμως μας ενδιαφέρει και μιλάμε για την εσωτερική ανάπτυξη, και κατά τον Μουράγιεφ οι απαραίτητοι όροι για ν' αρχίσει κανείς να αναζητεί την εσωτερική καλλιέργεια, είναι τέσσερις:

- Η φλογερή επιθυμία να φθάσει.
- Η διάκριση
- Η σιδερένια πειθαρχία
- Η πρωτοβουλία.

Ο πρώτος όρος (η φλογερή επιθυμία) είναι κατηγορηματικός. Αν δεν πληρωθεί, είναι ανώφελο να συνεχίσει κανείς. Αν αυτή η φλογερή επιθυμία υπάρχει, τότε πρέπει ο ερευνητής να στραφεί προς την ανάπτυξη της διάκρισης με κάθε μέσο, γιατί ζούμε μέσα σε Μικτό Κόσμο, όπου βρίσκονται περιπλεγμένα γεγονότα και φαινόμενα, πραγματικά και φανταστικά. Η δυσκολία να τα ξεχωρίσουμε προκύπτει από το ότι το Φανταστικό μοιάζει με το Πραγματικό. Για να αναπτυχθεί η ικανότητα της διάκρισης υπάρχουν δύο μέθοδοι. Η κάθε μία από αυτές προσαρμόζεται στον ένα από τους δύο πιο διαδεδομένους στον πολιτισμό μας τύπους του εξωτερικού ανθρώπου.

- 1) Η αρνητική μέθοδος του αποκλεισμού, που συνιστάται στον διανοητικό τύπο (ανθρώπινος τύπος 3).

2) Η θετική μέθοδος ή της σύνθεσης, που εφαρμόζεται στον συγκινησιακό τύπο (ανθρώπινος τύπος 2).

Και οι δύο μέθοδοι είναι ισάξιες. Η διαφορά τους είναι ότι ακολουθώντας την πρώτη, ο αναζητητής δεν θα δει το φως παρά μόνο όταν φθάσει στα όρια των προσπαθειών του, ενώ ακολουθώντας τη δεύτερη μέθοδο, θα πάρει θάρρος από τις εκλάμπειες του πραγματικού Εγώ, που μπορεί να τον ακολουθούν σ' όλη την πορεία της αναζήτησής του. Κατά κανόνα, ο διανοητικός τύπος έχει την τάση να μην πιστεύει. Είναι μάλλον σκεπτικιστής από τη φύση του, και προχωρεί ευχαρίστως σε βάθος στην κριτική ανάλυση των γεγονότων και των προβλημάτων. Το κέντρο βάρους της ψυχικής ζωής του είναι η διανοητική δραστηριότητα.

Η αρνητική μέθοδος υπολογίζει τις ικανότητες αυτές, και εφαρμόζει την πιο αυστηρή και την πιο αμερόληπτη κατά το δυνατόν κριτική ανάλυση, στην παρατήρηση των κινήσεων της εσωτερικής ζωής. Έτσι, ο άνθρωπος σιγά – σιγά απομακρύνει καθετί που, μέσα στα ρεύματα της ψυχικής του ζωής, δεν αντιπροσωπεύει μία πραγματική μόνιμη τάση. Όταν οι διαπιστώσεις αυτές επανεξεταστούν και ελεγχθούν πολλές φορές, θα βρεθεί κοντά στο κατώφλι του πραγματικού Εγώ. Βλέπουμε ότι αυτή η μέθοδος δεν απαιτεί ούτε ιδανικό ούτε πίστη. Παρουσιάζει όμως ένα κίνδυνο, γιατί απαιτεί αμεροληψία από την αρχή και κινδυνεύει να πέσει πιο βαθιά ακόμη στην Πλάνη, και η κατάστασή του τότε θα είναι χειρότερη από πριν. Μπορεί να γίνει ανήθικος, επικίνδυνος για τον εαυτό του και για τους άλλους.

Η δεύτερη μέθοδος δεν μπορεί να εφαρμοστεί παρά μόνο στον ανθρώπινο τύπο 2, που έχει το κέντρο βάρους της ψυχικής του ζωής στην καρδιά: ο άνθρωπος αυτός μπορεί να έχει ένα ιδανικό και να προσπαθεί να το φθάσει. Θα επιδιώξει να συγκεντρώσει τα στοιχεία της Προσωπικότητάς του μέσα στην οποία βρίσκονται σκορπισμένα τα σπέρματα του ιδανικού του. Η μέθοδος αυτή είναι αντίθετη από την προηγούμενη, αφού δεν τείνει πια να αποκλείσει τα ασταθή στοιχεία αλλά να τα συνθέσει σε μία κατάσταση. Αν ονομάζεται θερμή, είναι γιατί κατά την εφαρμογή της ο άνθρωπος δίνει ελεύθερη διέξοδο στις θετικές του συγκινήσεις, αντίθετα απ' ό,τι συμβαίνει στην ψυχρή μέθοδο

της κριτικής ανάλυσης και του αποκλεισμού. Έχει και αυτή τους κινδύνους της, είναι όμως διαφορετικής φύσης. Προέρχεται από ένα αρχικό λάθος στην εκλογή του ιδανικού ή μάλλον, στη στάση που τηρείται από τη στιγμή της εκλογής αυτής. Το γεγονός ότι το ιδανικό έχει εγκριθεί από το δάσκαλο, δεν αλλάζει την κατάσταση. Το λάθος είναι η έλλειψη **ειλικρίνειας** προς τον εαυτό μας. Η βαθιά ασυμφωνία ανάμεσα στον ομολογούμενο και στον ανομολόγητο σκοπό μπορεί να προκαλέσει ακόμη και διχασμό Προσωπικότητας.

Η σύντομη ανάλυση αυτών των δύο μεθόδων εργασίας φανερώνει τη σπουδαιότητα της **αμεροληψίας** – της μορφής αυτής της αντικειμενικότητας που ο άνθρωπος είναι δυνατόν να επιτύχει – και της **ειλικρίνειας**. Το να μη χρησιμοποιηθούν συνειδητά αυτές οι δύο αρετές, ιδιαίτερα προς τον εαυτό μας, αποτελεί στη ζωή μας την πηγή πολλών σφαλμάτων που δεν ξέρουμε έπειτα πώς να τα επανορθώσουμε. Μέσα μας δεσπάζει συνήθως ή η ικανότητα της αμεροληψίας στις κρίσεις μας, ή η ικανότητα της ειλικρίνειας, ανάλογα με τον τύπο του καθενός. Αυτές προσδιορίζουν βασικά την εκλογή της μεθόδου που πρέπει να ακολουθήσουμε. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ωστόσο, ότι η φύση μας είναι μικτή και οφείλεται στη γέννησή μας, στην παιδεία και στη μόρφωσή μας. Γι' αυτό, εφαρμόζοντας τη μέθοδο που ταιριάζει περισσότερο στη δεσπόζουσα ικανότητά μας, δεν πρέπει να εγκαταλείπουμε και την άλλη μέθοδο, γιατί και οι δύο πρέπει να παίξουν το ρόλο τους στις προσπάθειές μας προς την εξέλιξη, σε διαφορετική όμως αναλογία στον καθένα μας.

Το έργο κάθε βαθμίδας εξέλιξης μπορεί να οριστεί ως εξής:

- Άνθρωπος **4** = να αναγνωρίσει την ύπαρξη των τριών κατώτερων κέντρων, να τα αναπτύξει, να τα εξελίξει απόλυτα και να ρυθμίσει τη λειτουργία τους.
- Άνθρωπος **5** = να αποκτήσει νέες ιδιότητες: δυνάμεις (Αυτά είναι τα δώρα του Αγίου Πνεύματος).
- Άνθρωπος **6** = να εξελίξει απόλυτα τις κερδισμένες αυτές ιδιότητες.
- Άνθρωπος **7** = να σταθεροποιήσει τα αποτελέσματα που κέρδισε.

Αστρικό Ταξίδι

Μαίρη Ζωγράφου

Δυο σώματα εντός μου αντιπαλεύουν
το ένα στ' Ουρανού τα ύψη μ' εξωθεί
τ' άλλο απ' τα δεσμά της γης δεν θέλει να μ' αφήσει.

Ο Ουρανός σ' αυτή την πάλη βγαίνει νικητής
τ' αστρικό μου σώμα αψηφάει σάρκας διαταγές
και το ταξίδι ξεκινάει
άλλους ουρανούς να δει, άλλους ουρανούς ν' ανταμώσει.

.....
Ω, Θεέ μου, το ταξίδι εκεί ψηλά
τα βάθη της ψυχής αναταράζει,
κι όμως θέλω πάλι να γευτώ
τη Δύναμη του Νου να ξαναβιώσω
το Χώρο και το Χρόνο αγκαλιαστούς να αισθανθώ
και τις τροχιές των γιων της Γης να ξαναμαντέψω.

.....
Ταπεινά περιμένω,
Με δέος από τη Γη τον Ουρανό κοιτάζω.

(Από την ποιητική συλλογή «Του Έρωτα και της Σιωπής»)

κλειτος λυπόταν για τα ανθρώπινα, κι έτσι είχε πάντοτε λυπημένη έκφραση στο πρόσωπό του, και τα μάτια του ήταν γεμάτα δάκρυα.

Στη συλλογή από την Ανθολογία του Ιωάννη Στοβαίου αναφέρεται:

--«Να σκέπτεσαι αυτά που μπορείς να κάνεις και να είσαι ευχαριστημένος με αυτά που έχεις. Να μη σκέπτεσαι πράγματα που μπορεί να ζηλεύεις ή να θαυμάζεις, και να μην αφήνεις να σου γίνονται έμμονες ιδέες. Να κοιτάξεις τη ζωή αυτών που είναι σε κακή κατάσταση, να βλέπεις τι υποφέρουν κι έτσι όσα έχεις εσύ θα σου φαίνονται σπουδαία και αξιοζήλευτα, και καθώς δεν θα επιθυμείς τίποτε παραπάνω, δεν θα υποφέρεις μέσα σου.

-- «Γιατί κάποιος που θαυμάζει όσους έχουν πολλά αγαθά και που η σκέψη αυτή του γίνεται έμμονη ιδέα, θέλει συνέχεια όλο και κάτι παραπάνω, και στην προσπάθειά του να τα αποκτήσει, θα αναγκαστεί να κάνει κάτι που θα παραβαίνει το νόμο. Γι' αυτό δεν πρέπει ν' αποζητάς κάποια πράγματα, και πρέπει να είσαι ευχαριστημένος με κάποια άλλα που έχεις, συγκρίνοντας τη ζωή σου με αυτών που είναι σε χειρότερη κατάσταση, και να θεωρείς τον εαυτό σου τυχερό όταν αναλογίζεσαι τι υποφέρουν εκείνοι, γιατί εσύ ζεις καλύτερα από τους άλλους.

--«Αν λοιπόν σκέπτεσαι έτσι, θα ζεις ευχαριστημένος και θα πετάξεις από πάνω σου τις μαστιγές της ζωής, που είναι η ζήλια, ο φθόνος και η μνησικακία»

Κάνοντας μια ανασκόπηση στις κατηγορίες εκείνες σύμφωνα με τις οποίες συνήθως λογαριάζουμε την επιτυχία και την αποτυχία, τη δυστυχία και την ευτυχία όπως διατείνεται ο Δημόκριτος, καταλαβαίνουμε καλύτερα τη δική μας κατάσταση και ως εκ τούτου είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε σ' αυτό που πραγματικά θέλουμε.

Ποιος θα μπορούσε να είναι πιο σωστός και πιο ριζοσπαστικός από τον Δημόκριτο;

Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΣΕΜΕΛΗΣ

H. Jeanmaire

(Αποσπάσματα)

«Στο θάλαμο το νυφικό, στ' ανάκτορο του Κάδμου, τρέχουν οι γοργοπόδαρες οι Ώρες του Δία θεραπεαινίδες, ενώ η Σεμέλη απ' τον ουράνιου υμέναιου το αναπήδημα, νοιώθει τα σπλάχνα της να φουσκώνουν από το βάρος που την πιέζει. Σημάδι είναι τούτο, τον που θα γεννηθεί ο Διόνυσος ο φιλοστέφανος...»

(Νόννος, Άσμα 8ον)

Οι διηγήσεις για τη γέννηση και την παιδική ηλικία του Διόνυσου είναι – όπως και για πολλούς θεούς και θεές της Ελλάδας – ένα από τα πλέον σταθερά και επαληθευμένα στοιχεία του μυθολογικού κύκλου τους. Στην περίπτωση του Διόνυσου είναι δυνατό ο κύκλος αυτός να συγκαλύπτει ένα αρχικό μυθολογικό πυρήνα, προδιονυσιακό αλλά και ελληνικό, εφόσον θα ανήκε στη θεότητα από την οποία προήλθε ο εξελληνισμένος Διόνυσος.

Το ζεύγος Σεμέλη – Διονύσου ερμηνεύεται εύκολα με τη σχέση μητέρας – γιου (αμφότερων θεών) που είναι θεμελιώδης σε όλες τις αρχαίες λατρείες. Ο Kretschmer υποστηρίζει ότι το όνομα Σεμέλη δηλώνει τη θεά Γη όπως η λιθουανή Zemyna και η φρυγική Zemelo. Ο Διόνυσος πάλι, καλείται στη μεταγενέστερη εποχή «Πυριγενής», «Πυρίσπορος», αυτός του οποίου η γέννηση έγινε δια του πυρός, δηλαδή του Ουρανού. Από αυτά συμπεραίνεται ότι πρόκειται για ένα στοιχειώδη μύθο της λατρείας της φύσης: ο θεός του Ουρανού γονιμοποιεί με την ουράνια αστραπή τη

Μητέρα Γη, που γεννά το θεό εκείνο που η ουσία του ταυτίζεται με τη ζωή που αναπληδάζει από τα σπλάχνα της γης (σπήλαιο). Ο μύθος όμως του Διόνυσου και της Σεμέλης δεν παρουσιάζει κα-
νένα στοιχείο για τη λατρεία της φύσης, όπως δείχνουν τα γλωσσολογικά στοιχεία. Στη δυτική περιοχή τουλάχιστον τού ελληνικού κόσμου, η Σεμέλη είναι θνητή, κόρη του Κάδμου και προέρχεται από τον αρχαιότερο οίκο των Θηβών. Αγαπιέται από τον Δία και συλλαμβάνει τον Διόνυσο.

Αν ο Κεραυνός θεωρείται σημείο του ιερού γάμου ανάμεσα σε δύο θεούς, Ουρανού και Γης, δεν συμβαίνει το ίδιο όταν πρόκειται για ένα θεό και μια θνητή. Στο θηβαϊκό μύθο διατηρείται ο κεραυνός ως χαρακτηριστικό στοιχείο της γέννησης του Διόνυσου, διότι η Σεμέλη παρσύρεται από την Ήρα και καίγεται από τον κεραυνό, αλλά γεννά πρόωρα τον Διόνυσο. Ο Ζεύς σώζει το τέκνο της Σεμέλης ράβοντάς το μέσα στο μηρό του, και τελικά ο Διόνυσος γεννιέται απ' ευθείας από τον πατέρα του όπως και η Αθηνά. Στο θέμα αυτό δεν αποκλείεται να υπάρχει τελικά ο συμβολισμός της πατρικής υιοθεσίας, η υπόθεση μιας ιεροτελεστίας «επώασης», ή η ανάμνηση ενός μύθου περί ανδρογυνίας.

Κατά τους κανόνες της ελληνικής μυθολογίας το παιδί, εφόσον προέρχεται από την ένωση θεού και θνητής, έχει μεν έξοχες αρετές αλλά μετέχει της θνητής φύσης όπως συμβαίνει στους μύθους αυτού του τύπου, που είναι οι μύθοι της καταγωγής των οίκων των βασιλέων ή αρχόντων. Το επιμύθιο της διπλής γέννησης οφείλεται στο ότι ήθελαν να εξυψώσουν όσο το δυνατόν το νέο θεό, ως προερχόμενο κατ' ευθείαν από τον Δεσπότη του Ολύμπου. Ίσως οφείλεται στην αντιζηλία μεταξύ των ζηλωτών μιας νέας θρησκείας, που επιζητούσαν να αναγνωριστεί ο θεός με διάφορους τίτλους ως το θαυμαστό παιδί, το κατ' εξοχή προσφι-
λές στον πατέρα των θεών. Η γέννηση του Διόνυσου από το μηρό του Διός, θέλει να καθιερώσει το ομοούσιο που είναι τίτλος – όπως και στην περίπτωση της Αθηνάς – μιας ιδιαίτερης αγάπης του πατέρα. Το στοιχείο του πυρός επίσης έχει – από ορισμένη άποψη – σχέση με την ιδιότητα του ομοούσιου.

Στη Νάξο θεωρείται ότι ο κεραυνός που έπληξε τη Σεμέλη, έδωσε την αθανασία στο παιδί, γι' αυτό ο Διόνυσος δεν σχετίζε-

ται μόνο με το υγρό στοιχείο (κρασί) αλλά και με το πυρ. Στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια αναφέρεται ότι ο κεραυνός είχε οσμή θείου, αλλά η λέξη «θείον» δεν σημαίνει μόνο το θειάφι αλλά και τη θεία ουσία. Στα μέρη όπου πέφτει κεραυνός, συχνάζουν οι θεοί. Υπάρχουν ίχνη μυθολογικών παραλλαγών όπου ο Διόνυσος δεν αναγνωρίζεται ως γιος της Σεμέλης, αλλά μιας χθόνιας θεότητας. Σύμφωνα με το θρησκευτικό συναίσθημα των Ελλήνων, μπορεί να ταυτιστεί με τη Δήμητρα ή ακόμη και με την Περσεφόνη. Οι παράδοξες εκφράσεις αυτών των παραλλαγών ευδοκίμησαν κατ' έξοχή στους μυστικιστικούς κύκλους.

Η παραλλαγή της γέννησης του Διόνυσου από μια θνητή, αν και δεν ανήκει στα παλαιότερα στοιχεία του μύθου όπως υποστήριζε ο W. Otto, πρόσθεσε ένα νέο στοιχείο στην ενδιαφέρουσα μορφή αυτού του θεού. Οι λεπτομέρειες της γέννησής του τον καθιστούν μοναδικό στο πάνθεο των θεών, διότι αν και είναι αθάνατος θεός μετέχει των ανθρωπίνων πραγμάτων. Δεν είναι άνθρωπος που έγινε θεός όπως ο Ηρακλής, ούτε θεός που εκπολιτίζει την ανθρωπότητα όπως ο Προμηθέας, ούτε θεός που προσεγγίζει τους ανθρώπους εξαιτίας ενός μυθολογικού γεγονότος όπως ο Απόλλων όταν υπηρετεί τον Άδμητο. Είναι ο θεός που διατηρεί το σύνδεσμο με τους θνητούς, στους οποίους μεταδίδει το αίσθημα της άμεσης παρουσίας του, ανυψώνοντάς τους.

Ο μύθος της γέννησης συνδέθηκε εξ αρχής με το ιερό του Διόνυσου πάνω στην ακρόπολη των Θηβών. Ωστόσο δεν υπάρχει ομόφωνη γνώμη για τον τόπο της γέννησής του. Ακόμη και το ότι γεννήθηκε τρεις φορές δεν αρκεί ώστε να γίνει ο διαχωρισμός των διαφόρων τόπων που διεκδικούσαν την τιμή του τόπου της γέννησης. Θα υπάρχουν πάντα οι οπαδοί της παλαιότερης ίσως, παράδοσης της αρχαιότητας που θα αμφισβητήσουν την πόλη των Θηβών ως πατρίδα του. Απόσπασμα της αρχής ενός ύμνου προς τον Διόνυσο, στην εκλογή των λεγόμενων «ομηρικών» ύμνων, μαρτυρά αυτές τις αμφισβητήσεις:

*«Ερίφιο, θεϊκό παιδί, άλλοι λένε στο Δράκατο,
κι άλλοι στον Ίκαρο τον ανεμοδαρμένο, κι άλλοι στη Νάξο,
ή κοντά στον Αλφειό τον πολυσβούριστο*

*πως η Σεμέλη μέσα απ' την κοιλιά της
για τον Δία που αγαπά τον κεραυνό, σε γέννησε.
Κι άλλοι από τη Θήβα, βασιλιά μας πως γεννήθηκαν.
Ψέματα! Σένα, πολύ μακριά απ' τους θνητούς
σε γέννησε ο πατέρας ανθρώπων και θεών,
από την Ήρα με τα ωραία χέρια κρύβοντάς σε.
Κάπου υπάρχει η Νύσα, υψηλότατο βουνό ολόδασο,
πέρα απ' τη Φοινίκη, στην Αίγυπτο, στον ποταμό...»*

Ο συγγραφέας φαίνεται να έχει υπόψη του τη δεύτερη γέννηση και θεωρεί ως τόπο γέννησης του θεού τη Νύσα, παρότι τη διεκδικούσαν κάποια νησιά του Αιγαίου και τόποι της ηπειρωτικής Ελλάδας. Υποστηρίζει ακόμη ως τόπο γέννησής του τη χώρα των Αιγυπτίων θεών, που βρίσκεται νοτιότερα προς την Αραβία ή τον άνω Νείλο, μια μυστηριώδη και φανταστική Νύσα που οι Έλληνες την έβρισκαν παντού. Η επίκληση προς τον Διόνυσο στο τέλος του ύμνου, αποδεικνύει ότι τον αναγνώριζε ως γιο της Σεμέλης.

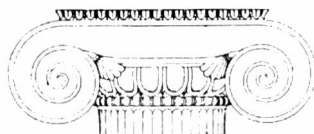
Ο Διόδωρος Σικελιώτης που διασώζει αυτό το απόσπασμα, επειδή διέθετε πηγές εμπλουτισμένες με όλα όσα μπορούσε να προσθέσει η πολυμάθεια και η ποιητική φαντασία της Αλεξανδρινής εποχής, προσθέτει και άλλους τόπους. Την Τέων της ασιατικής ακτής, όπου κατά περιόδους επαναλαμβανόταν το θαύμα της μετατροπής του ύδατος μιας πηγής σε κρασί, ή τις Ελευθερές στα σύνορα της Βοιωτίας και της Αττικής. Προς το τέλος των αρχαίων χρόνων απαριθμούνται δέκα Νύσες, από τον Καύκασο μέχρι την Αραβία και από την Ινδία μέχρι τη δυτική Λιβύη, ενώ άλλοι τοποθετούν το «**σπήλαιο του Διόνυσου**» όπου παραδόθηκε το βρέφος στις Νύμφες από το θεό Ερμή, κάπου ανάμεσα στην Αίγυπτο και στη Φοινίκη. Άλλοι πάλι, αναζήτησαν τον ιερό αυτό τόπο στο δυτικό άκρο της Αφρικής. Όπως φαίνεται ότι δέχεται και ο Διόδωρος που το αναφέρει, η δυτική αυτή Νύσα βρισκόταν στις ακτές του Ωκεανού απέναντι από τα Κανάρια νησιά, στις εκβολές ενός ποταμού, ή τουλάχιστον στην περιοχή των αλμυρών λιμνών της Τύνιδας, όπου οι Αρχαίοι τοποθετούσαν αόριστα τον ποταμό Τρίτωνα και τη λίμνη Τριτωνίδα.

Αυτή η δυτική Νύσα όπως την περιγράφει η λιβυκή παραλλα-

γή του Βίου του Διόνυσου, είναι μια όαση με παραδεισιακή φύση όπου δεν εισέρχεται κανείς εύκολα. Βρίσκεται σ' ένα νησί που περιρρέει ο ποταμός Τρίτων, και επειδή είναι βραχώδες έχει μόνο μια πρόσβαση πολύ στενή στη μια πλευρά του. Αυτή την είσοδο ονομάζουν «Πύλες της Νύσας». (Διόδωρος Σικελιώτης, ΙΙΙ, 68). Στο κέντρο του νησιού υπάρχει ένα καταπληκτικό σπήλαιο λαξευμένο σε πορφυρό βράχο. Περιβάλλεται από θαυμάσια δένδρα που μέσα τους κατοικούν πουλιά που κελαηδούν συνέχεια. Στο εσωτερικό της σπηλιάς υπάρχουν πολλές «κλίνες νυμφών» με στρώματα από ευωδιαστά άνθη. Είναι ο τύπος του σπηλαίου που παριστάνεται στην ελληνιστική εποχή στις γιορτές του Διόνυσου. Τον θεό έθρεψε η Νύσα του Αρισταίου, που μεταφυτεύθηκε εδώ από την Εύβοια, και βοηθιέται από τη θεά Αθηνά.

Σε μια άλλη παράδοση, τροφοί του θεού ήταν οι Μαινάδες που τον έσωσαν από την κακοβουλία της Ήρας και του Πενθέα, και είχαν ιδρύσει τη λατρεία του χορεύοντας γύρω από την κίστη, το κιβώτιο όπου τον είχαν κρύψει. Η μυστική κίστη είναι στοιχείο που η Διονυσιακή λατρεία δανείστηκε από τον Κάλαθο της Αθηναϊκής λατρείας που ονομαζόταν «λίκνο», και το βρέφος Διόνυσος είχε την επωνυμία «Λικνίτης». Κατά μία παράφραση του Οππιανού, ο Ίακχος – Διόνυσος μεταφέρθηκε από τις τροφούς του μέσα σ' αυτό το κιβώτιο στην Εύβοια, στο σπήλαιο του Αρισταίου στην κορυφή ενός βουνού. Εκεί τον έθρεψαν με τη βοήθεια των Δρυάδων και των Νυμφών.

(Από το βιβλίο, «Διόνυσος – Ιστορία της λατρείας του Βάκχου»)

Η ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗ

Αντώνιος Ανδριανόπουλος

«Αν θέλεις να γίνεις αγαθός, πρώτα θα πρέπει να πιστέψεις ότι είσαι κακός»

Επίκτητος (παρά Στωβαίου)

Εκείνος, δηλαδή, που θέλει ν' ακολουθήσει την οδό της αρετής, να τελειοποιήσει τον εαυτό του, πρέπει να λάβει ως αφετηρία τη σκέψη και την πεποίθηση ότι είναι ατελής και πλήρης ελαττωμάτων. Εάν πιστεύεις ότι αποτελείς το άκρο άωτο της ανθρώπινης τελειότητας, θα μείνεις όπως είσαι, αποκλείεις την πρόοδο, καταδικάζεις τον εαυτό σου σε στασιμότητα. Με μια λέξη, μωραίνεις, διότι δεν λαμβάνεις υπόψη ότι παντός πράγματος υπάρχει άλλο τελειότερο.

Εάν στρέψεις τους οφθαλμούς της διάνοιάς σου προς το εσωτερικό σου και είσαι ειλικρινής, να είσαι βέβαιος ότι θα φρίξεις προ του θεάματος. Θα δεις τότε ότι είσαι τόσο μικρός και τόσο κακός, τόσο εγωιστής και τόσο ποταπός, ώστε υπάρχει κίνδυνος να σε καταλάβει η απελπισία. Ακριβώς όμως ετούτο πρέπει να αποφύγεις. Τουναντίον, να χαίρεσαι με χαρά μεγάλη, διότι ανακάλυψες ακριβώς τη νόσο από την οποία πάσχεις. Αφού έκανες τη διάγνωση του κακού, εύκολη είναι η θεραπεία. Αρκεί να τρέφεις προς τον εαυτό σου σεβασμό και αυτοπεποίθηση. Θα ήταν ολέθριο για σένα, αν από την εξέταση του εσωτερικού σου αποκόμιζες την εντύπωση, ότι είσαι καλός.

Αν θέλεις να γίνεις αγαθός, μη διστάζεις προπαντός σε κάθε περίπτωση του βίου σου να θέτεις ενδόμυχα τον εαυτό σου στη θέση του κατηγορουμένου. Μη ζητήσεις ποτέ να δικαιολογήσεις τον εαυτό σου με ποταπά δικολαβικά σοφίσματα. Αυτό δεν είναι γενναίο. Εάν ειλικρινά εφαρμόσεις τη συμβουλή αυτή, θα δεις ότι πάντοτε σε κάτι έφταιξες, πάντοτε θα έχεις κάτι να διορθώσεις από τον εαυτό σου, και θα γίνεσαι κάθε φορά τελειότερος, αν οι παρατηρήσεις σου αυτές σε διδάσκουν.

Αν, μόλις διαγνώσεις ότι έχεις πράγματι ατέλειες, αποφασίσεις να τις διορθώσεις, αν μόλις αρχίσεις να συζητάς όλες τις αντιλήψεις σου διαπιστώνεις πόσο απομακρύνονται από την αλήθεια, τότε αρχίζεις να αναγεννιέσαι ηθικά. Ο παλιός άνθρωπος μέσα σου υποχωρεί, εξαφανίζεται. Και εντός σου σχηματίζεται μία νέα ύπαρξη αγνότερη, ηθικότερη, τελειότερη της πρώτης. Γίνεσαι νέος, άλλος άνθρωπος.

Η μεταβολή αυτή όμως δεν είναι τόσο εύκολη. Γι' αυτό η οδός προς την αρετή είναι πρώτα απ' όλα τραχεία. Οι παλιές σου έξεις και αντιλήψεις σε σύρουν προς την προηγούμενη κατάσταση σου. Δημιουργείται μέσα σου μια πάλη των παλιών στοιχείων με τις νέες τάσεις, πάλη τρομερής επικράτησης. Αν θέλεις όμως να βαδίσεις μπροστά, μη στρέφεις πίσω. Η σύζυγος του Λωτ, φεύγοντας από τα Σόδομα και Γόμορρα κατά την Εβραϊκή παράδοση, ο Ορφεύς σύροντας από τον Άδη την ψυχή της Ευρυδίκης κατά την Ελληνική παράδοση, παριστάνουν την εικόνα του πνεύματος, εντός του οποίου διεξάγεται αυτή η πάλη. Και οι δύο όμως αυτές γυναίκες που συμβολίζουν την προς τα πάθη ρέπουσα ψυχή, νικήθηκαν διότι στράφηκαν προς τα πίσω, προς τις ιδέες του χάους. Εάν εκδήλωναν την απαιτούμενη επιμονή και θέληση, τότε θα νικούσαν.

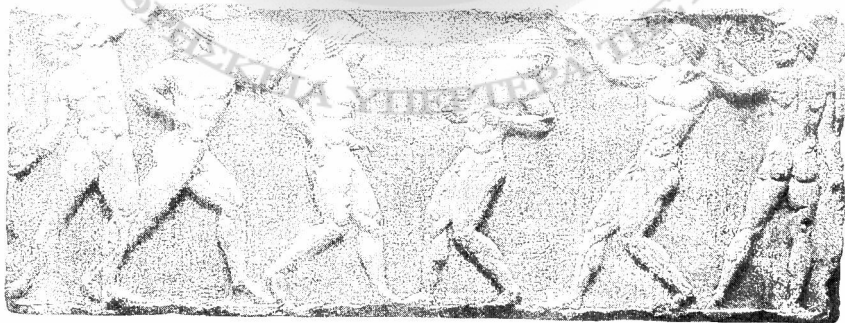
Ας μη σε φέρνει ποτέ σε σύγχυση αυτή η πάλη των νέων σου αντιλήψεων προς τις προηγούμενες αντιλήψεις σου, τις σφαλερές. Η σύγχυση της διάνοιας, αν εκδηλωθεί μέσα σου, σε σύρει προς το σκότος. Μόνο η γαλήνη οδηγεί προς το φως. Αν σε καταλάβει όμως διανοητική σύγχυση, μην απελπίζεσαι. Αυτό θα ήταν

ολέθριο για σένα. Πάψε τότε να συζητάς τις ιδέες σου με τον εαυτό σου. Πήγαινε στον ήλιο, στην ελεύθερη φύση και προσπάθησε να επαναφέρεις στο πνεύμα σου τη γαλήνη. Μόλις το κάνεις αυτό, προχώρησε και πάλι στο δύσκολο αυτό δρόμο σου και μην απελπιστείς αν η εντός σου πάλη εξακολουθήσει, διότι αυτό είναι φυσικό. Η ψυχική αυτή πάλη δεν θα πάψει, παρά μόνο όταν το πνεύμα σου φωτιστεί, όταν μέσα σου το αγαθό νικήσει τελειωτικά το κακό, όταν μεταμορφωθείς σε ηθικό χαρακτήρα με φυσικές ιδέες και θετικές πεποιθήσεις, οι οποίες να λειτουργούν μέσα σου ως νόμοι της συνείδησης.

Αν δυσκολεύεσαι να κατανικήσεις ένα ελάττωμα, ένα πάθος σου, μην απελπίζεσαι. Η επιμονή σου, αν σταθερά επιμένεις στην οδό της αρετής, θα το κατανικήσει μια μέρα. Αρκεί το ότι αρνείσαι την κακία, έστω κι αν δεν έχεις ακόμη τη δύναμη να την εκριζώσεις εντελώς από την ψυχή σου.

Η μεταμόρφωση του ανθρώπου σε φωτεινή ύπαρξη, δεν είναι εύκολο πράγμα ώστε να το επιτύχει κανείς με μιας.

(Από το βιβλίο, «Υποθήκες τινές εκ της Βιοτικής»)

Ο ΧΩΡΟΣ ΣΤΟΝ «ΤΙΜΑΙΟ»

Π. Βασιλειάδη

(Αποσπάσματα από το βιβλίο «Η Πλατωνική Μεταφυσική»)

«Τρία πράγματα υπάρχουν: το *Ον*, η Χώρα και το *Γίγνεσθαι*. Τρία διακριτά είδη που υπήρχαν και πριν από τη γέννηση του ουρανού. Αν και η Χώρα δεν υφίσταται φθορά, προσφέρει έδρα σε όλα όσα έχουν γεννηθεί. Σ' αυτήν μπορεί να μας οδηγήσει, χωρίς τη μεσολάβηση των αισθήσεων, ένας νόθος συλλογισμός, ελάχιστα πειστικός. Όταν ισχυριζόμαστε ότι όλα όσα υπάρχουν πρέπει να βρίσκονται κάπου, και να καταλαμβάνουν χώρο – αφού οτιδήποτε δεν είναι πουθενά, ούτε στη γη ούτε στον ουρανό, τότε είναι σαν να βλέπουμε τη Χώρα μέσα σε όνειρο».

Πλάτων, «Τίμαιος» 52b,d

Σύμφωνα με τον Πλάτωνα ο χώρος, ή η Χώρα, είναι ένα βασικό υποκειμενικό στοιχείο της γνώσης το οποίο, ως συστατικό του πνεύματός μας, θεωρείται ότι έχει μεταφυσική υφή.

Το αντικείμενο γνώσης είναι κάτι σωματικό, απτό και ορατό, δηλαδή λαμβάνουμε γνώση της αντικειμενικής του υπόστασης μέσα από τις αισθήσεις και τη δημιουργία της εικόνας του στον μας, που με τον τρόπο αυτό διαπιστώνει την αντικειμενική ύπαρξη των απτών πραγμάτων. Το υποκείμενο όμως της γνώσης, που αποκαλείται **παρουσία**, δεν είναι σωματικό στην εσωτερική του υπόσταση, και μας γίνεται γνωστό αφ' εαυτού. Δηλαδή, αντιλαμβανόμαστε την **παρουσία** όχι μέσω των αισθήσεων, αλλά μέσω της «κοινωνίας» μας μαζί της. Έτσι, με την «κοινωνία» αναγνωρίζουμε μια πραγματική, αντικειμενική υπόσταση που δεν

έχει εμφάνιση σωματικού αντικειμένου, παρότι βρίσκεται μέσα μας. Η **παρουσία** ανοίγει τον κόσμο των εσωτερικών διαστάσεων του ανθρώπου, ή τον κόσμο του νοήματος που πηγάζει από το πνεύμα και στο σύνολό του αποτελεί τον εσωτερικό «πνευματικό κόσμο του ανθρώπου».

Αν υπάρχει κάτι που «προσφέρει έδρα σε όλα όσα έχουν γεννηθεί», θα πρέπει να έχει κάποια «έκταση». Και συνεπώς το πνεύμα, που ως παρουσία αποτελεί ουσιαστική πραγματικότητα, έχει «διαστάσεις» και έκταση εφόσον υπάρχει. Οι διαστάσεις του όμως αυτές και η έκταση, λέμε ότι είναι **εσωτερικές**, και αυτό σημαίνει ακριβώς ότι δεν είναι διαστάσεις απτές και ορατές, όπως εκείνες των υλικών σωμάτων. Αλλά είναι διαστάσεις που αποκαλύπτονται μόνο στο πνεύμα «καθ' εαυτό», δηλαδή στην εσωτερική υπόσταση του πνεύματος. Έτσι, κάθε «πνευματική εικόνα» έχει έκταση που αποκαλύπτεται μόνο στον εαυτό της.

Δεν μπορούμε να σχηματίσουμε στη σκέψη μας την παράσταση ενός οποιουδήποτε αντικειμένου χωρίς να το βλέπουμε ως «εκτεταμένο» στο χώρο. Μας είναι τελείως «αδιανόητο» ένα αντικείμενο χωρίς έκταση. Αλλά η εσωτερική «έκταση» δεν γίνεται ποτέ ένα υλικό, αισθητό αντικείμενο. Στο σημείο αυτό ακριβώς, έκανε το βαρύτατο και ασυγχώρητο λάθος ο Αριστοτέλης να εκλάβει τις Ιδέες – που κατά τον Πλάτωνα «*υπάρχουν καθ' εαυτές και έχουν ουσία*» - ως πράγματα, δηλαδή ως αισθητά αντικείμενα. Όχι ως οντότητες που αποκαλύπτονται γνωστικά μόνο στον εαυτό τους, αλλά ως οντότητες που μπορούν να γίνουν γνωστές σε κάποιον άλλο μέσω των αισθήσεων, πράγμα που ουδέποτε σκέφθηκε ο Πλάτων, διότι γνώριζε καλά ότι οι Ιδέες είναι φυσικά ανύπαρκτες αν και υπάρχουν καθ' εαυτές.

Όλες οι «πνευματικές εικόνες» έχουν το κοινό χαρακτηριστικό να συνιστούν έκταση. Αλλά δεν μπορούμε με κανένα τρόπο να θεωρήσουμε ότι αυτή η έκταση είναι αισθητό στοιχείο, παρά μόνο **νοητό**. Αυτό σημαίνει ότι η έκταση δεν μας γίνεται γνωστή

μέσω των αισθήσεων αλλά μέσω της νόησης, και είναι καθαρά υποκειμενικό στοιχείο που δεν υπάρχει αντικειμενικά. Δεν βρίσκεται στον εξωτερικό κόσμο των υλικών μορφών αλλά είναι μια καθαρά νοητική εικόνα. Αυτή την πνευματική υποκειμενική μορφή ο Πλάτων την αποκάλεσε **πνευματική εποπτεία**, δηλαδή εποπτεία όλων των όντων και γνώση της αλήθειας μέσω του νου, και δίχως την παρεμβολή των αισθήσεων ή των συλλογισμών. Μόνο μέσω αυτής της εποπτείας γίνεται προσιτός στο πνεύμα μας ο **νοητός** αυτός χώρος, σαν ένα ομοιόμορφο και συνεχές πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσονται τα αισθητά αντικείμενα. Θεωρούμε ότι αυτά τα αντικείμενα καταλαμβάνουν κάποια ορισμένη έκταση του νοητού χώρου, του οποίου η πραγματικότητα ταυτίζεται με εκείνη της **παρουσίας** του πνεύματός μας.

Συμπεραίνεται λοιπόν εύκολα, ότι η καθαρή εποπτεία του χώρου πηγάζει από το πνεύμα, και αποτελεί τη βάση μέσω της οποίας και μόνο γίνεται δυνατή σε μας κάθε άλλη εποπτεία. Ο χώρος όπως τον γνωρίσαμε παραπάνω, είναι κάτι συνεχές και χωρίς συγκεκριμένη μορφή, διότι το στοιχείο της μορφής προέρχεται από το αντικείμενο της γνώσης. Ως εκ τούτου, ο χώρος οφείλει να είναι καθαρά υποκειμενικό στοιχείο που στερείται οπωσδήποτε, οποιαδήποτε αντικειμενικότητα. Ωστόσο, εξακολουθεί να μας δίνει την εντύπωση της αντικειμενικής ύπαρξης ενός **κενού** περιβάλλοντος, που περιέχει όλα γενικά τα υλικά σώματα και τα φυσικά γεγονότα. Και έτσι ακριβώς εμφανίζονται τα πράγματα στην αντίληψη του κοινού νου.

Στην επιστήμη όμως της Φυσικής που εξετάζει τις μεταξύ των σωμάτων σχέσεις, το ζήτημα του χώρου έχει μια επιπλέον σοβαρότατη σημασία. Εφόσον τα σώματα είναι περισσότερα τού ενός, υπάρχει τότε μια *σχέση θέσης* ανάμεσά τους, που δεν αφορά μόνο το χώρο όπως παρουσιάζεται στο νοητικό μας. Αλλά είναι και παραμένει καθαρά ένα αντικειμενικό στοιχείο. Διότι η θέση καθενός από τα υπάρχοντα σώματα προσδιορίζεται τώρα μέσω με-

τρήσεων από το ένα ως το άλλο, και αυτό λαμβάνεται ως βάση. Ο χώρος που προσδιορίζεται μέσω των μετρήσεων από τη Φυσική, είναι «αντικειμενικός» και όχι μόνο υποκειμενικό στοιχείο, καθώς επίσης και μια αδιαφιλονίκητη και σταθερή εξωτερική «πραγματικότητα». Δεν έχει βέβαια όμοια φύση με την υλική πραγματικότητα, αλλά ένα νέο στοιχείο που περιλαμβάνεται στην αντικειμενικότητα των πραγμάτων, από την οποία και μόνο προκύπτει. Συνάπτεται όμως και με τα αντίστοιχα φαινομενικά και υποκειμενικά στοιχεία του πνεύματος.

Έτσι, εξετάζοντας ο Αϊνστάιν το ζήτημα του χώρου, μάς λέει τα εξής («Πώς Βλέπω τον Κόσμο»):

«Σχετικά με την ιδέα του χώρου, η ιδέα του σωματικού αντικειμένου φαίνεται ότι θα έπρεπε να προηγείται από αυτήν. Μου φαίνεται ότι η αφετηρία της ιδέας του χώρου είναι προπαντός αυτή η ιδέα του διαστήματος, χωριστά από την ειδική εκλογή του σώματος που προορίζεται να το καλύψει. Σύμφωνα με αυτές τις σύντομες παρατηρήσεις, η ανάπτυξη της ιδέας του χώρου εξεταζόμενη από την άποψη της εμπειρίας των αισθήσεων, φαίνεται ότι μπορεί να παρασταθεί με το ακόλουθο σχήμα:

Σωματικό αντικείμενο – σχέσεις θέσεων των σωματικών αντικειμένων – διάστημα – χώρος.

Υπό αυτό το πνεύμα, ο χώρος εμφανίζεται ως κάτι που είναι πραγματικό, ακριβώς όπως και τα σωματικά αντικείμενα.

ΟΙ ΜΑΧΑΤΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΨΕΥΔΟ – ΓΚΟΥΡΟΥ

Έρικα Λέτσερις

Μέρος 3ον

Η είσοδος στο μονοπάτι της Μαθητείας και η δημιουργία πνευματικής σύνδεσης με τους Μαχάτμας

«Είναι αλήθεια ότι έχουμε δικές μας σχολές και δικούς μας δασκάλους, νεόφυτους και ανώτερους μύστες, και η θύρα μας είναι πάντοτε ανοικτή για τον κατάλληλο άνθρωπο που θα την κτυπήσει με το σωστό τρόπο. Σταθερά καλωσορίζουμε τον νεοεισερχόμενο, αλλά εκείνος είναι που πρέπει να έρθει προς εμάς και όχι να περιμένει να πάμε εμείς σ' αυτόν. Επιπλέον, αν ο νεόφυτος δεν έχει ακόμη φθάσει σ' εκείνο το σημείο του αποκρυφιστικού μονοπατιού απ' όπου δεν υπάρχει πισωγύρισμα, και δεν έχει ακόμη αμετάκλητα δεσμευτεί και αφοσιωθεί σ' εμάς (μέσω όρκου), ποτέ δεν θα τον επισκεφθούμε εμείς οι ίδιοι κι ούτε θα περάσουμε το κατώφλι της οικίας του με την ορατή μορφή μας, παρά μόνο σε περιπτώσεις έσχατης ανάγκης της στιγμής.

Υπάρχει κάποιος ανάμεσά σας τόσο ανυπόμονος να λάβει τη γνώση και τις ενεργητικές δυνατότητές της, ώστε να είναι έτοιμος να εγκαταλείψει τον κόσμο σας και να έρθει στον δικό μας; Να αφήσει την κοσμικότητα και να έρθει στην πνευματικότητα; Ας έρθει λοιπόν. Αλλά δεν θα πρέπει να σκέπτεται την πιθανότητα της επιστροφής του στην κοσμικότητα, προτού τα Μυστήρια σφραγίσουν τα χείλη του ακόμη και απέναντι στις δικές του αυ-

ναμίες ή απερισκεψίες. Ας έρθει οπωσδήποτε, όπως έρχεται ένας μαθητής στον Διδάσκαλό του, δίχως άλλες προϋποθέσεις. Ειδάλλως, ας περιμένει όπως τόσοι άλλοι άνθρωποι περιμένουν, κι ας είναι ευχαριστημένος με εκείνα τα ψήγματα της γνώσης που εμφανίζονται στο δρόμο του».

ΚΟΥΤΧΟΥΜΙ ΛΑΛ ΣΙΝΓΚ – Επιστολή II
(προς Α. Π. Σίννετ), Οκτώβριος 1880.

Στο παραπάνω απόσπασμα της επιστολής του, ο Διδάσκαλος Κουτχούμι αναφέρεται σ' ένα πολύ ουσιαστικό σημείο που αφορά την αποδοχή ενός υποψήφιου μαθητή. «Ας έρθει», μας λέει, αλλά δεν θα πρέπει να σκέπτεται την επιστροφή του προτού τα Μυστήρια σφραγίσουν τα χείλη του ακόμη και σε κάθε δική του πιθανή αδυναμία ή απερισκεψία. Η μυστικότητα λοιπόν και η σύννεση, συγκαταλέγονται ανάμεσα στις βασικές προϋποθέσεις για την αποδοχή ενός υποψήφιου στον κύκλο των Διδασκάλων. Είναι προφανής η αναγκαιότητα της μυστικότητας μετά από τόσες θεωρίες που έχουν ακουστεί για τους Διδασκάλους, και τη συνεχή κατάχρηση του ονόματός τους από όλα τα διάμεσα που ισχυρίζονται ότι επικοινωνούν μαζί τους.

Ο Διδάσκαλος Κουτχούμι γράφει σε μια άλλη επιστολή του (από εκείνες που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο) ότι μόνο κάθε 10.000 χρόνια εμφανίζεται ένα «όχημα» όπως η Έλενα Μπλαβάτσκι, που να είναι κατάλληλο να ανταποκριθεί στις ανάγκες της δικής Τους εργασίας. Απορώ λοιπόν, πώς είναι δυνατόν τόσα πολλά διάμεσα σήμερα να τολμούν να γράφουν και να εκδίδουν βιβλία που δεν έχουν ουσιαστικό και βαθύ νόημα, και να ισχυρίζονται οι συγγραφείς τους ότι το περιεχόμενο των βιβλίων τους αποτελείται από επιστολές των Διδασκάλων;

Για κάθε σοβαρό ερευνητή της αλήθειας είναι προφανές ότι αυτά τα γραπτά όχι μόνο υπολείπονται βάθους αλλά δεν διαθέτουν ούτε ουσιαστικό νόημα. Οι ισχυρισμοί τους μπορούν να έχουν κάποια απήχηση μονάχα σε ανθρώπους με αδύναμο νοητικό και όχι σ' εκείνους που έχουν ήδη αναπτύξει την ορθή διάκριση, και κατά συνέπεια την ικανότητα να αντιλαμβάνονται πότε

ένα γραπτό περιέχει ουσία και βάθος, και τότε όχι. Σε γενικές γραμμές, η Θεοσοφική Εταιρεία δεν παραδέχεται ολοκληρωτικά ούτε ακόμη και τη διδασκαλία της Αλίκης Μπέυλη, ότι δηλαδή προέρχεται από τους Διδασκάλους της Σοφίας. Ωστόσο, η διδασκαλία της περιέχει πολύ βάθος. Πολύ περισσότερο από οποιοσδήποτε άλλες παιδαριώδεις θεωρίες σαν εκείνες που περιέχονται σε βιβλία όπως αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω, και που πολύ συχνά αγγίζουν τα όρια της γελοιότητας.

Στην επιστολή του (επιστολή II) ο Διδάσκαλος Κουτχούμι ρωτάει επίσης: «Υπάρχει κάποιος ανάμεσά σας τόσο ανυπόμονος να λάβει τη γνώση και τις ευεργετικές δυνατότητές της, ώστε να είναι έτοιμος να εγκαταλείψει τον κόσμο σας και να έρθει στον δικό μας;». Και σε άλλη επιστολή του γραμμένη αργότερα (Επιστολή V), γράφει ότι ένας παντρεμένος άνθρωπος δεν μπορεί να εισχωρήσει στον κόσμο τους, μπορεί όμως να γίνει ένας εξωτερικός μαθητής τους, ένας *lay chela*, δίχως τη δυνατότητα βέβαια να μυηθεί στα βαθύτερα Μυστήρια. Γράφει:

«Είναι αλήθεια ότι ένας παντρεμένος δεν μπορεί να γίνει μύστης. Ωστόσο, δίχως να είναι απαραίτητο να γίνει ένας raja yogi, μπορεί να αποκτήσει ορισμένες δυνάμεις και να ωφεληθεί την ανθρωπότητα λιγότερο ή περισσότερο, παρότι θα παραμένει μέσα στον δικό του κόσμο, και όχι στον δικό μας».

(Νοέμβριος 1880)

Όταν κάποιος από εμάς γνωρίσει έναν άνθρωπο που ισχυρίζεται ότι επικοινωνεί με τους Διδασκάλους, και ότι είναι μαθητής τους, θα πρέπει να αναρωτηθεί και να ελέγξει ορισμένα βασικά στοιχεία σ' αυτόν, και να προσπαθήσει να απομακρύνει πρώτα απ' όλα τη σκιά της αμφιβολίας.

- Είναι χορτοφάγος αυτός ο άνθρωπος;
- Πίνει αλκοολούχα ποτά;
- Είναι παντρεμένος;

Αν οι παραπάνω τρεις ερωτήσεις έχουν καταφατική απάντηση, τότε θα πρέπει να είστε βέβαιοι ότι ο άνθρωπος που πιστεύα-

τε πως είναι μαθητής των Διδασκάλων, δεν είναι παρά ένα θύμα των δικών του ψευδαισθήσεων και θα σας οδηγήσει στο μονοπάτι του λάθους. Υπάρχουν βέβαια και άλλα στοιχεία που θα πρέπει να ελεγχθούν, αλλά είναι βαθύτερης και εσωτερικότερης φύσης και δεν θα τα αναφέρω εδώ σ' αυτό το κείμενο.

Η διδασκαλία για την Ατραπό της Μαθητείας είναι πιθανόν μία από τις ωραιότερες και συγκινητικότερες διδαχές της θεοσοφικής λογοτεχνίας. Είναι επίσης γνωστή ως η Ατραπός των Bodhisattvas, ή ως η Ατραπός της Συμπόνιας. Όσοι επιθυμούν να τη βαδίσουν, πρόθυμα αποκηρύσσουν ακόμη και την ευλογία της Νιρβάνα, ώστε να συνεχίσουν να ενσαρκώνονται επί της γης και να βοηθούν τους ανθρώπους να αποτινάξουν τις αλυσίδες της άγνοιας και της οδύνης. Βαθιά αγάπη και συμπόνια για ολόκληρη την ανθρωπότητα είναι εκείνα που απαιτούνται, και όχι το αποσπασματικό ενδιαφέρον που βασίζεται στην προσωπική επιθυμία, τον εγωισμό και την προκατάληψη.

Το βαθύ αρχαιοελληνικό πνεύμα που καλλιέργησαν και ανέπτυξαν οι Έλληνες φιλόσοφοι και όλοι οι λαμπεροί νόες που γεννήθηκαν στην αρχαία Ελλάδα, είναι εκείνο ακριβώς το πνεύμα της αρετής που πρέπει να καλλιεργήσει μέσα του κάθε αληθινός και γνήσιος υποψήφιος μαθητής. Και το πρωταρχικό του βήμα να είναι η έρευνα και η αναζήτηση της αλήθειας. Να είναι η ανάπτυξη ενός φιλοσοφικού νου που θα έχει την ικανότητα να ερευνά δίχως προσκόλληση σ' αυτή ή την άλλη θεωρία και θρησκεία, δίχως φόβο και δίχως προκατάληψη. Ένα τέτοιος νους πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από μια αγνή καρδιά. Διότι μόνο η ιδιότητα της αγάπης μέσα στην καρδιά του ανθρώπου, μπορεί να του δώσει την ικανότητα της ανιδιοτελούς αναζήτησης. Την αναζήτηση της αλήθειας για την ίδια την αλήθεια, και όχι χάριν της αυτοπροβολής και της προώθησης του ιδίου συμφέροντος.

Για να γίνει ένας άνθρωπος μαθητής των Διδασκάλων της Σοφίας, δεν είναι αρκετό να αναπτύξει μονάχα το προαναφερθέν φιλοσοφικό πνεύμα, αλλά θα πρέπει επίσης να περάσει μέσα από μια μακριά σειρά δοκιμασιών και δυσκολιών, που ουσιαστικά στοχεύουν στην ανάδυση και την αποκάλυψη της βαθύτερης και σκοτεινότερης, όπως και της φωτεινότερης, φυσικά, πλευράς

της φύσης του. Ο νοητικός κόσμος αποτελεί ένα τεράστιο δίκτυο που συνδέει και ενώνει καθετί και κάθε άνθρωπο στο πεδίο της μορφής. Κάθε σκέψη λοιπόν που γεννιέται μέσα στο νου μας, έχει κάποια διάρκεια ζωής καθώς και μια δύναμη επιρροής στο περιβάλλον, που εξαρτάται αποκλειστικά από τη δύναμη της θέλησής μας. Η **θέληση** αποτελεί μια προέκταση της ανώτερης αρχής του ανθρώπου, ή των ανώτερων φορέων του. Δηλαδή:

Atman = Θέληση, Πνεύμα. Η αιώνια, αμετάβλητη και θεία ουσία της ανθρώπινης φύσης.

Budhi = Σοφία, αγάπη, συμπόνια, διαίσθηση.

Manas (το ανώτερο) = η κατοικία της ψυχής, ο αφηρημένος και δίχως μορφή κόσμος.

Manas (το κατώτερο) = η συγκεκριμένη, αναλυτική σκέψη.

Όταν η δύναμη της θέλησης εκδηλώνει υψηλές και αγνές σκέψεις, τότε περιέχει μέσα της μια έκφραση της Ατμικής αρχής του ανθρώπου. Όταν κάποιος επιθυμεί να επικοινωνήσει με τους Μαχάτμας ή τους Διδασκάλους της Σοφίας, είναι απαραίτητο να κάνει κάποια βήματα που να εκδηλώσουν και να προβάλουν τις ιδιότητες της πιο υψηλής ανθρώπινης αρχής, που αναφέρθηκε παραπάνω. Λέγεται ότι όταν ένας μαθητής κάνει μια επίκληση προς τους Γηραιούς Αδελφούς μας για να τον δεχθούν ως Μαθητή υπό Δοκιμασία, αν ο υποψήφιος γίνει αποδεκτός και έχει αναπτύξει μια βαθιά και ισχυρή θέληση, θα δημιουργηθεί ένας ισχυρός μαγνητικός σύνδεσμος ανάμεσα στον ίδιο και τον Διδάσκαλό του. Τότε θα εισέλθει στην περίοδο της δοκιμασίας, που στο πρώτο επίπεδο ή στάδιό της διαρκεί επτά χρόνια. Κατά την περίοδο αυτή, ο Διδάσκαλος θα παρακολουθεί τον νεόφυτο στις διάφορες δοκιμασίες του και στις προσπάθειές του.

Ποια είναι η φύση της δοκιμασίας και γιατί γίνεται;

Ας φανταστούμε την ανθρωπότητα να περπατάει γύρω από ένα βουνό, και να προχωρεί κατόπιν στο δρόμο που οδηγεί προς την κορυφή του. Με άλλα λόγια, να ακολουθεί την εξελικτική πορεία της μέσα από το φαρδύ μονοπάτι που είναι εύκολο, αλλά έτσι θα χρειαστεί πολύς καιρός προτού φθάσει στο τέρμα του. Μέσα σε όλο αυτό το πλήθος τώρα, υπάρχει κάποιος που θέλει

να φθάσει στην κορυφή του βουνού γρηγορότερα, και στη συνέχεια να βοηθήσει και άλλους ανθρώπους να ανεβούν. Σταματάει και κοιτάζει γύρω του, και ύστερα αποφασίζει να ακολουθήσει ένα δικό του μονοπάτι μέσα από τη ζούγκλα που καλύπτει τις πλαγιές του βουνού. Θα αντιμετωπίσει πολλούς κινδύνους και θα κινδυνεύσει η ίδια η ζωή του.

Τα παραπάνω είναι κάτι ανάλογο με όσα συμβαίνουν στον νεόφυτο μαθητή στην Ατραπό. Εδώ η ζούγκλα είναι οι άγνωστες και κρυφές πλευρές του εαυτού του, οι δαίμονες που κοιμούνται μέσα του και δεν είχαν ως τώρα αφυπνιστεί. Καθώς αρχίζει την ανοδική πορεία του στην Ατραπό, αυτοί οι δαίμονες αφυπνίζονται και κάθε σκοτεινή πλευρά της φύσης του τώρα ενεργοποιείται. Δεν είναι χωρίς αιτία το γεγονός ότι αρκετοί νεόφυτοι υπό δοκιμασία, μετατρέπονται σε εγκληματίες ή αυτοκτονούν. Μια ισχυρή δύναμη δραστηριοποιείται πάνω στην Ατραπό της Δοκιμασίας, μια δύναμη που δεν είναι εξωτερική αλλά προέρχεται από το εσωτερικό του νεόφυτου. Είναι το σύνολο των σκοτεινών αλλά και των φωτεινών όψεων της δικής του φύσης που αφυπνίζονται. Σ' αυτό το στάδιο, ο νεόφυτος αφήνεται μόνος του να αγωνίζεται, διότι μονάχα εκείνος μπορεί να καλλιεργήσει και να αναπτύξει την εσωτερική του δύναμη, και να ελέγξει τους δαίμονές του και όλες τις άγνωστες πτυχές της φύσης του.

Η περίοδος της δοκιμασίας συνοδεύεται από ορισμένους αυστηρούς κανόνες: Αγαμία, χορτοφαγία, αποχή από κάθε σωματική επαφή με άλλους ανθρώπους ακόμη και από μια απλή χειραψία, αποχή από το αλκοόλ κλπ, ώστε να εξαγνιστεί το μαγνητικό ή ενεργειακό πεδίο του νεόφυτου. Δεν είναι επίσης χωρίς αιτία το γεγονός ότι στην Ανατολή, η πιο συνηθισμένη μορφή χαιρετισμού δεν είναι η χειραψία, αλλά η στάση της απότισης σεβασμού στο θείο σπινθήρα μέσα στον άνθρωπο. Οι άνθρωποι χαιρετούν ενώνοντας τις δύο παλάμες μπροστά στο πρόσωπό τους, ενώ ταυτόχρονα υποκλίνονται ελαφρά ο ένας στον άλλο.

Έχουν δοθεί πολλές προειδοποιήσεις προς τους υποψήφιους για να τους αποτρέψουν από αυτό το δύσκολο μονοπάτι, και να τους ωθήσουν προτιμήσουν το φαρδύτερο και ευκολότερο, που θα τους οδηγήσει τελικά στο ίδιο μέρος, παρότι αυτό θα γίνει πο-

λύ – πολύ αργότερα. Και είναι εύκολο να καταλάβουμε για ποιο λόγο όταν ένας άνθρωπος αποφασίσει να ακολουθήσει το στενό και δύσκολο μονοπάτι, κάθε άγνωστη πλευρά του εαυτού του και κάθε δύναμη, ελάττωμα ή προτέρημα θα ισχυροποιηθεί χίλιες φορές περισσότερο. Ο νεόφυτος θα πρέπει να αντιμετωπίσει τους κοιμισμένους εσωτερικούς του δαίμονες, που είναι διασκορπισμένοι και χαμένοι στο λαβύρινθο της ψυχής του, καθώς επίσης να γνωρίσει του αγγέλους μέσα του, ή τις φωτεινές πλευρές της εσωτερικής του φύσης. Έτσι αρχίζει να δίνει την πρώτη μεγάλη μάχη, πεδίο της οποίας γίνεται ο ίδιος ο εαυτός του.

Επίλογος

«Ο κυριότερος σκοπός μας είναι ν' απελευθερώσουμε την ανθρωπότητα από αυτό τον εφιάλτη, να διδάξουμε στους ανθρώπους την αρετή για το δικό τους όφελος, καθώς και πώς να βαδίζουν στην ζωή βασιζόμενοι στον εαυτό τους και όχι σε κάποιο θεολογικό μπαστούνι, που για αμέτρητους αιώνες αποτελούσε την άμεση αιτία για όλη σχεδόν την ανθρώπινη μιζέρια.

Να θυμάστε ότι η ανθρώπινη μιζέρια στο σύνολό της δεν θα εξαφανιστεί, μέχρι την ημέρα που το καλύτερο κομμάτι του ανθρώπινου συνόλου θα έχει καταστρέψει τους βωμούς των ψεύτικων θεών στο όνομα της Αλήθειας, της ηθικότητας και της παγκόσμιας ελεημοσύνης».

ΚΟΥΤΧΟΥΜΙ (Επιστολή Χ, Ιανουάριος 1882)

Όπως είδαμε, το μονοπάτι της Μαθητείας είναι μια πολύ πιο περίπλοκη διαδικασία, από το συνηθισμένο απλό κλείσιμο των ματιών και την αυτοσυγκέντρωση που κάνουν μερικοί σε μια προσπάθεια επικοινωνίας με τους Μαχάτμας. Οι περισσότεροι από τους σύγχρονους ψευδογκουρού στο Δυτικό κόσμο, που ισχυρίζονται ότι επικοινωνούν με τους Διδασκάλους της Σοφίας, ουσιαστικά επικοινωνούν με άλλου είδους οντότητες και ενέργειες, και όχι με τους Διδασκάλους. Εύκολο είναι να γράφει κανείς

ωραίες αλλά άδειες λέξεις, και σίγουρα τέτοια άτομα κερδίζουν μεγαλύτερη διάκριση και περισσότερο σεβασμό, αν χρησιμοποιήσουν το όνομα ενός από τους Διδασκάλους της Σοφίας.

Είδαμε επίσης ότι υπάρχει η ομάδα των εξωτερικών μαθητών ή *Iay – chelas*, που αποτελείται από άτομα παντρεμένα, τα οποία δεν θα μπορέσουν σ' αυτή την ενσάρκωση να προχωρήσουν περισσότερο στο μονοπάτι του Αποκρυφισμού. Τέλος, ότι ένα από τα βασικότερα προβλήματα που παρουσιάστηκε στο Δυτικό κόσμο μετά την εξάπλωση της θεοσοφικής λογοτεχνίας, και αφού έγινε γνωστή η ύπαρξη των Διδασκάλων της Σοφίας μέσω της Έλενας Μπλαβάτσκυ, αποτελεί το γεγονός ότι ένας τεράστιος αριθμός ατόμων ισχυρίζονται πως είναι μαθητές τους, και ότι επικοινωνούν μαζί τους. Γράφουν μάλιστα βιβλία γι' αυτή την «επικοινωνία», και κερδίζουν αρκετά χρήματα παραπλανώντας ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων.

Το εύκολο μονοπάτι είναι πάντοτε το μονοπάτι της παραπλάνησης, και πολλοί είναι εκείνοι που με μεγάλη ευκολία και άνεση προσκολλούνται σε άλλους, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι κατέχουν μεγάλες δυνάμεις ή ότι επικοινωνούν με ανώτερα όντα του πνευματικού κόσμου. Ας προσπαθήσουμε να διακρίνουμε ανάμεσα στο αληθινό και το ψεύτικο. Ας μη δεχόμαστε στα τυφλά, τα λόγια οποιουδήποτε «δασκάλου» ή γκουρού, αλλά ας αγωνιζόμαστε να αναπτύξουμε το μεγαλοπρεπές αρχαιοελληνικό πνεύμα, το αληθές πνεύμα της αναζήτησης.

**Asato ma sad gamaya
Tamaso ma jyotir gamaya
Mirtyor ma amrtam gamaya**

**Οδήγησέ με από το ψεύτικο στο Αληθινό.
Οδήγησέ με από το σκότος στο Φως.
Οδήγησέ με από το θάνατο στην Αθανασία.**

*Upanisads
(Μετάφραση από τα Αγγλικά, Ι.Κ.)*

ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ

N. A.

Βλέποντας γρηγορείτε.

Ακούγοντας γρηγορείτε.

Διαβάζοντας γρηγορείτε.

Αισθανόμενοι, σκεπτόμενοι γρηγορείτε.

Γρηγορείτε για να αισθανθείτε το εκάστοτε προσφερόμενο προς τη δική σας εμπειρία.

Η ένταση με την οποία προσλαμβάνετε το νέο στοιχείο που σας προσφέρεται, είναι εκείνη από την οποία εξαρτάται, κατά μέγιστο μέρος, τι θα αφομοιωθεί από το προσφερόμενο και θα αφυπνίσει μεγαλύτερα βάθη του «Εγώ». Όταν το προσφερόμενο προσλαμβάνεται από έντονα παλλόμενη ατομικότητα, προσφέρει σ' αυτήν άφθονη την πεμπτουσία του. Και η έντονα παλλόμενη και ζώσα εσώτερη ύπαρξη αποβάλλει ευκολότερα τα υπολείμματα, τα οποία αποτελούν την τέφρα που συσκοτίζει την ατμόσφαιρα της ψυχής που υψώνεται πάνω από τον κλυδωνισμό των σκοτεινών παθών. Με έντονη ψυχή γίνεται βαθύτερη η κατανόηση.

Μη ταυτίσετε τον εχθρό με ορισμένη εθνότητα ή παράταξη. Ο εχθρός είναι μέσα στον καθένα μας. Είναι οι σκοτεινές δυνάμεις που εμφωλεύουν στο κατώτερο «εγώ» κάθε ανθρώπινης ύπαρξης. Οι δυνάμεις που ενισχύονται από τη μείωση της ζωής, από το σκότος το εξώτερο. Μη λησμονείτε όμως ότι υπάρχει μέσα σε κάθε ανθρώπινο ον και το «Εσώτερο Φως», που πηγάζει από τα πλέον μύχια βάθη.

Καθαρίζοντας το θυμικό σας και την διάνοιά σας με την Εν-

δοσκόπηση, ανοίγεται και ευρύνεται τον πανάρχαιο Έσω Δρόμο, τον προαιώνιο της Ψυχής Δρόμο, από τότε που συντελέστηκε η κάθοδος της στην πυκνή ύλη. Με τον εσώτερο Καθαρισμό εντείνεται η προς τα Έσω τάση, η προ το «Ανώτερο Είμαι» τάση. Όσο τείνετε προς τα Έσω, τόσο εντείνεται η εκ των Έσω προβαλλόμενη Λάμψη τού εντός μας Φωτός, Η προβολή αυτή είναι ο Πολικός Αστéρας, που οδηγεί το σκάφος μας εν μέσω των κυμάτων του σκότους.

Σε οποιαδήποτε πνευματική ομάδα κι αν ανήκετε, να αναζητάτε τον Πολικό Αστéρα, την προβολή του Εσωτερικού Φωτός, που τείνει προς την έντονη Ζωή. Έτσι ακολουθείτε τη Λάμψη εκείνη. Και όσο εντονότερα αναζητάτε τους εαυτούς σας, τόσο εντονότερη είναι και η μυστικά ανταποκρινόμενη βοήθεια στην αίτησή σας. Η απάντηση στην αίτηση είναι ανάλογη της έντασης της αναζήτησης των Έσω, που οδηγεί σε ολοένα εσώτερες Κλειστές Πύλες, τις οποίες κρούουν η αίτηση και η ζήτηση. Τις διαδοχικές Πύλες της βαθμιαία Αποκαλυπτόμενης Αποκάλυψης.

«Αιτείτε και δοθήσεται υμίν, ζητείτε και ευρήσετε, κρούετε και ανοιγήσεται υμίν. Πας γαρ ο αιτών λαμβάνει και ο ζητών ευρήσει και τω κρούοντι ανοιγήσεται»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.210 3620702 ΤΗΛ & FAX: 210 3610961
Είσοδος Ελευθέρη – Ώρα 8:00 μμ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- 12 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Γεώργιος Σιβήρης :
Το Εσωτερικό Νόημα των Χριστουγέννων.
- 13 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Θεόδωρος Κατσιφής:
Ο Θρησκευόμενος Νους κατά τον Κρυσναμούρτι.
- 17 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό και θεοσοφικό θέμα.
- 18 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Γιώργος Γεωργιάδης:
Τα Χειρόγραφα του Ναγκ Χαμαντί.
- 19 Πέμπτη, ΑΡΤΕΜΙΣ, Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Οι Αόρατοι Βοηθοί.
- 20 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Λαο Τσε.
- 24 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Φιλοσοφικό θέμα.
- 25 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Έρικα Λέτσερις:
Η Ζωή στον Αστρικό Κόσμο μετά το Θάνατο. *
- 26 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Κυριακή Αντωνίου:
Περί Μετενσάρκωσης (μέρος 2ον)
- 27 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Νίκος Κορμανός: Φιλοσοφικό θέμα.
- 31 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό θέμα.

* Οι εργασίες της Στοάς ΥΠΑΤΙΑ ξεκινούν στις 7.30μ.μ. με μια μικρή εισαγωγή στο θεοσοφικό σύστημα. Ακολουθεί ολιγόλεπτο διάλεμμα και κατόπιν η κύρια ομιλία με τα αναγγελθέντα θέματα.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- 1 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Κρυσταλλία Ιωαννίδου:
Πώς γράφτηκε η «Αποκαλυμμένη Ίσις».
- 2 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Κυριακή Αντωνίου: Περί Κάρμα (μέρος 1ον).
- 3 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Ηρώ Ζάραγκα: Το Ιερόν Δεός.
- 7 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό και θεοσοφικό θέμα.
- 8 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Έρικα Λέτσερις:
Το Βιβλίο των Ντζιάν, (Εισαγωγή στη Μυστική Διδασκαλία).
- 9 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Φώφη Καραμανλή:
Η Ζωή και το Έργο του Δάντε (μέρος 2ον).

- 10 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Θεόδωρος Κατσιφής: Πουήσωμεν Άνθρωπον.
 14 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Φιλοσοφικό θέμα.
 15 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Γεώργιος Σιβρής:
 Μάγοι και Αλχημιστές του Μεσαίωνα.
 16 Πέμπτη, ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΑΔΥΑΡ - ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ
 17 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Μαρία Μελισσαροπούλου: Κρισμαμούρτι.
 21 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό και θεοσοφικό θέμα.
 22 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Φώφη Ζάουερ Καραμανλή: Ο Ιερός Αριθμός 7
 23 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Γεώργιος Σιβρής:
 Το Έργο των Διδασκάλων της Σοφίας.
 24 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Θέμης Μανσόλας : Φιλοσοφικό θέμα.
 28 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό και θεοσοφικό θέμα

ΜΑΡΤΙΟΣ

- 1 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Έρικα Λέτσερις: Στη Μνήμη της Υπατίας.
 2 Πέμπτη, ΑΡΤΕΜΙΣ, Μαρία Βάγια: Το Αστρικό Πεδίο (μέρος 2ον).
 3 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Θεόδωρος Κατσιφής: Επίκουρος.
 7 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερα φιλοσοφικά και θεοσοφικά θέματα.
 8 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Περικλής Ιορδανίδης: Περί Ελευθερίας.
 9 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Γεώργιος Σιβρής:
 Οι Μαγικές Ιδιότητες των Φυλακτών (μέρος 1ον).
 10 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Γεώργιος Σιβρής:
 Ο Κρισμαμούρτι και η Θεοσοφική Εταιρεία.
 14 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Φιλοσοφικό θέμα.
 15 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Γιώργος Γεωργιάδης: Το Άγιο Δισκοπότηρο.
 16 Πέμπτη, ΑΡΤΕΜΙΣ, Κυριακή Αντωνίου: Περί Κάρμα (μέρος 2ον)
 17 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Φώφη Καραμανλή: Το Έργο του Δάντε.
 21 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερα φιλοσοφικά και θεοσοφικά θέματα.
 22 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Μαίρη Ζωγράφου:
 Αρχαίοι Έλληνες Σαμάνοι.
 23 Πέμπτη, ΑΠΟΛΛΩΝ, Έρικα Λέτσερις:
 Η Εσωτερική Αναζήτηση.
 24 Παρασκευή, ΑΡΓΙΑ ΛΟΓΩ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ.
 28 Τρίτη, ΗΛΙΟΣ, Ελεύθερο φιλοσοφικό θέμα
 29 Τετάρτη, ΥΠΑΤΙΑ, Θεόδωρος Κατσιφής:
 Η Απλότητα κατά τον Κρισμαμούρτι.
 30 Πέμπτη, ΑΡΤΕΜΙΣ, Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Κάρμα Γιώγκα.
 31 Παρασκευή, ΑΛΚΥΩΝ, Έρικα Λέτσερις:
 Τα Δάκρυα των Μουσών - Μούσα Ουρανία.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όρο-
φος Κωδ. 106 71, είναι ανοι-
κτά κάθε ημέρα από 10.30 -
1, εκτός Σαββάτου και Κυ-
ριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,

106,71 Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεσίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη

Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας

Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς

Λαμία: Γ. Μουτάφης

Λάρισα: Ισ. Φελλούς

Πάτρα: Σ. Ιγγλέσης

Ρόδος: Αντ. Βεργωτής

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος

Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης

Κύπρος:

Αθαν. Παπαδόπουλος

Γρ. Αυξεντίου 29

Μέγαρο Δίπα 456

T.T. 6021, Λάρνακα

Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται
στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το
περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται
από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

Στα Πόδια του Διδασκάλου - Κρισναμούρτι	5€
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - Άννη Μπέζαντ	10€
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - N. Sri Ram	8€
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - N. Sri Ram	8€
Σ' Εκείνους που Πενθούν - C. W. Leadbeater	6€
Αόρατοι Βοηθοί - C. W. Leadbeater	14€

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΤΑ ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΑ
ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΕΡΓΑ:

Το Φως της Ασίας - Sir Edwin Arnold
Οι Επτά Ακτίνες - Ernest Wood
Η Αρχαία Σοφία - Άννη Μπέζαντ
Η Ατραπός του Αποκρυφισμού - A. Μπέζαντ, C.W.Leadbeater
Κάρμα Γιόγκα - Swami Vivekananda
Θεοί εν Εξορία - G. G. Van Der Leeuw

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

Τ.Τ. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

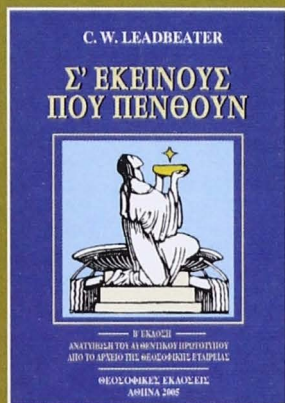
Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Όνοματεπώνυμο.....	Τηλέφωνο.....
Οδός.....	Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

Κυκλοφόρησε από τις ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ η νέα έκδοση του έργου του C. W. Leadbeater

Σ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΝΘΟΥΝ

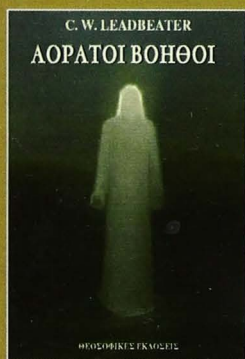
Ένα μικρό αλλά πολύτιμο βιβλίο γραμμένο στις αρχές του 20ου αιώνα, με μορφή επιστολής προς ένα μέλος της Θεοσοφικής Εταιρείας. Με γλαφυρό και κατανοητό τρόπο ο συγγραφέας παρουσιάζει στις σελίδες του ένα μέρος από τις θεοσοφικές διδασκαλίες σχετικά με τη ζωή και το θάνατο, την ψυχή, τα όνειρα, τους αόρατους βοηθούς του πνευματικού κόσμου, τη σύσταση γενικά της ανθρώπινης ύπαρξης και την εξέλιξη του

ανθρώπου. Ολόκληρο το κείμενο δίνει όχι μόνο παρηγοριά αλλά και γνώση σε κάθε άνθρωπο που υποφέρει από την απώλεια αγαπημένου του προσώπου. Παρ' όλο που το απευθύνει «Σ' εκείνους που πενθούν», οι διδασκαλίες αυτές είναι χρήσιμες και σημαντικές σε όλους όσους ερευνούν και αναζητούν την αλήθεια που κρύβεται πίσω από το φαινόμενο του θανάτου, καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο εμείς που μένουμε πίσω, μπορούμε να βοηθήσουμε τους αγαπημένους μας να πορευτούν με γαλήνη στον άλλο, τον αόρατο για εμάς, κόσμο.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κυκλοφόρησε
από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις
η πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα
του έργου του
C. W. Leadbeater

ΑΟΡΑΤΟΙ ΒΟΗΘΟΙ

- Ποιοι είναι οι Αόρατοι Βοηθοί;
- Σε ποιο κοσμικό πεδίο ανήκουν αυτά τα όντα που βοηθούν ζωντανούς και νεκρούς;
- Πώς ερμηνεύονται οι ανεξήγητες επεμβάσεις αόρατων δυνάμεων σε ώρες κινδύνου;
- Πώς ερμηνεύεται το φαινόμενο των εμφανίσεων προσφιλών νεκρών ή άλλων όντων που

προειδοποιούν και σώζουν ορισμένους ανθρώπους από βέβαιη καταστροφή;

Αυτά και πολλά άλλα θέματα πραγματεύεται και εξηγεί ο συγγραφέας C. W. Leadbeater στο έργο του «Αόρατοι Βοηθοί», παρουσιάζοντας ένα μέρος της Θεοσοφικής διδασκαλίας και του Αποκρυφισμού.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ